Беш йилликни муддатидан илгари бажарамиз

БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

20-ЙИЛ ЧИҚИШИ | № 142 (4858). | 20 июль, 1973 йил ЖУМА | Баҳоси 2 тийин.

ИЛҒОРЛАРГА ҚИЗИЛ БАЙРОҚЛАР

Область партия комитети ва область ижроия комитети озуқа экинларини ўриб-йиғиб олиш ва тайёрлаш бўйича районлар, колхозлар ва совхозлар ўртасидаги социалистик мусобақанинг 1973 йил июннинг иккинчи ярми якунларини кўриб чиқиб, қарор қиладилар:

Область партия комитети ва область ижроия комитетининг кўчма Қизил байроғи БЎСТОНЛИҚ РАЙОНИДА (район партия комитетининг секретари Т. ШАМСИЕВ, район ижроия комитетининг раиси А. КОЙШИМАНОВ, қишлоқ хўжалик бошқармасининг бошлиғи Б. УСМОНОВ, «Узсельхозтехника» район бирлашмасининг бошқарувчиси А. АЙДАРҚУЛОВ, район комсомол комитетининг секретари Т. УСМОНОВА ўртоқлар) қолдирилди. Бу район дағал хашак тайёрлаш йиллик планини мавсум бошидан бери 89,8 процент, шу жумладан сенаж бостиришни 93,7 процент бажарди. Июнь ойининг иккинчи ярмида дағал хашак тайёрлашда 21 процент, сенаж бостиришда 5,9 процент ўсишга эришди.

Область партия комитети ва область ижроия комитетининг кўчма Қизил байроғи шу райондаги «ХУЖАКЕНТ» совхозига (директори М. АҲМЕДОВ, партия ташкилотининг секретари Т. ЖЎРАЕВ, ишчилар комитетининг раиси Э. ПЎЛАТОВ, бош агрономи О. РИЗАЕВ, бош инженери А. МИРЗАЕВ, комсомол ташкилотининг секретари Т. БЕЙСЕБОЕВ) берилди. Бу совхоз мавсум бошидан бери йиллик дағал хашак тайёрлаш планини 141 процент, шу жумладан сенаж бостиришни 155 процент бажарган. Июнь ойининг иккинчи ярмида дағал хашак тайёрлашда 74,5 процент ўсишга эришган.

Байроқ Чиноз районидаги «Чиноз» совхозидан олиб берилди.

Область партия комитети ва область ижроия комитетининг кўчма Қизил байроғи Пискент районидаги Свердлов номли колхозга (раиси А. Абдумўминов, партия ташкилотининг секретари М. Абдураимов, касаба союз комитетининг раиси О. РАҲИМОВ, бош агрономи З. ИСАЕВ, бош инженери Я. ХОЛИҚУЛОВ, комсомол ташкилотининг секретари А. АЗИМОВ ўртоқлар) берилди. Бу хўжалик мавсум бошидан бери дағал хашак тайёрлаш йиллик планини 174 процент, шу жумладан сенаж бостиришни 146 процент бажарган. Июнь ойининг иккинчи ярмида дағал хашак тайёрлашда 85,5 процент ўсишга эришган.

Байроқ Ўрта Чирчиқ районидаги Карл Маркс номли колхоздан олиб берилди.

ХАЛҚ МАНФААТИНИ КЎЗЛАБ

САККИЗИНЧИ ЧАҚИРИҚ СССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ ОЛТИНЧИ СЕССИЯСИ

18 июль соат 15.00 да СССР Олий Совети палаталарининг Кремлдаги мажлислар залида саккизинчи чақириқ СССР Олий Совети олтинчи сессияси СССР Олий Совети Миллатлар Советининг учинчи мажлиси бўлиб ўтди.

А. Н. Косигин, А. Я. Пельше, Д. С. Полянский, А. Н. Шелепин, Б. Н. Пономарев, Д. Ф. Устинов, ўртоқларни депутатлар давомли қарсаклар билан кутиб олдилар.

Мажлисда миллатлар Совети раисининг ўринбосари депутат Н. С. ТИХОНОВ раислик қилди.

Мажлисда мамлакатда халқ маорифининг аҳволи ва уни янада такомиллаштириш тадбирлари тўғрисида ҳамда ССР Иттифоқи ва иттифоқдош республикаларнинг халқ маорифи тўғрисидаги қонун асослари лойиҳаси ҳақидаги масалаларни муҳокама қилиш давом эттирилди.

КПСС Якутия область комитетининг секретари, депутат **Г. И. Чиряев** биринчи бўлиб сўзга чиқди. Партия, бутун совет халқи, деди у, КПСС Марказий Комитети 1973 йил апрель пленуми қарорларини, партия XXIV съезди таклиф этган тинчлик программасини амалга оширишдаги қатъият ва изчилликни якдиллик билан қўллаб-қувватламоқдалар, тинчликни таъминлаш соҳасида партия Марказий Комитети, КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев ҳормай-толмай олиб бораётган кўп қиррали фаолиятни ғоят юксак баҳоламоқдалар. Бутун дунёда тинчликни мустаҳкамлашга Леонид Ильич шахсан қўшаётган ҳисса—коммунистик қурилиш ишига, бутун тараққийпарвар инсоният манфаатларига фидокорона хизмат қилишнинг намунасидир.

Бугун сессияда халқ маорифи масалалари муҳокама қилинаётганлиги ғоят диққатга сазовор воқеадир, деди нотиқ сўзини давом эттириб.

Грузия ССР маориф министри депутат **Т. В. Лашкарашвили** КПСС XXIV съездининг маънавий маданият соҳасидаги қарорлари қандай амалга оширилаётганлигини ўз республикасида халқ маорифининг ривожи мисолида кўрсатиб берди. Тўртинчи—ўнинчи синф ўқитувчилари ва муаллимларининг 96 проценти тўлиқ ва тўлиқсиз олий маълумотли кишилардир. Республикада умумий ўрта маълумотга ўтиш муваффақиятли амалга оширилмоқда.

Ёшларни эстетик тарбиялаш халқнинг бутун маданияти учун жуда катта аҳамиятга эгадир. СССР композиторлар союзи правлениесининг секретари депутат **Д. Б. Кабалевский** шу масалага эътиборни жалб этди. ССР Иттифоқи ва иттифоқдош республикаларнинг халқ маорифи тўғрисида муҳокама қилинаётган асослар лойиҳасида, деди у, эстетик тарбия умумий таълим мактаби ва ҳунар-техника билим юртларининг асосий вазифаларидан бири қилиб кўрсатилган. Нотиқ кўпгина республикалар ва шаҳарларда эстетик тарбия кенгашлари тузилганлигини, педагогика, маданият, санъатнинг таниқли арбоблари бу кенгашларга раҳбарлик қилаётганлигини айтди. Рассомлар, композиторлар, ёзувчилар союзлари мактабга кўпроқ ва яхшироқ ёрдам бера бошладилар.

Молдавия ССР Министрлар Совети раисининг биринчи ўринбосари, депутат **Г. И. Еремей,** техника тараққиёти ҳар бир меҳнатчининг билими ва маҳоратига тобора кўпроқ талаблар қўяётганлигини айтиб, қишлоқда халқ маорифи вазифаларига батафсил тўхталиб ўтди.

Арманистон ССР, Ереван шаҳридаги 119-ўрта мактабнинг директори, депутат **Т. Е. Шамамян** қуйидагиларни таъкидлаб ўтди: маориф ходимлари сессиянинг муҳокамасига тақдим этилган қонун лойиҳасини муҳим социал-сиёсий ҳужжат сифатида тўла-тўкис маъқулламоқдалар. Бу ҳужжат СССРда халқ маорифини яхшилашга ёрдам беради. Т. Е. Шамамян айтдики, республикада ўрта махсус таълим тез ривожланиб бормоқда. Халқ хўжалигининг санъат ва қурилиш каби етакчи тармоқларида ўрта махсус маълумотли мутахассислар сонини тез кўпайтириш тенденцияси ижобий тенденция бўлиб қолди.

Туркманистон ССР Министрлар Совети раисининг биринчи ўринбосари, депутат **Б. Ф. Бурашников** бундай деди: партиянинг ленинча миллий сиёсат ва қардош совет халқларининг ёрдами туфайли Туркманистон меҳнаткашлари қисқа вақт ичида асрий қолоқликни тугатдилар. Ҳозирги вақтда Туркманистон ёппасига саводхонлар ўлкасидир. Таълимнинг ҳамма турларига 760 мингдан ортиқ киши, яъни ҳар уч кишининг қарийб бири жалб этилган.

Б. Ф. Бурашников иқлими иссиқ зоналар учун мактаб бинолари ва бошқа биноларнинг махсус лойиҳаларини ишлаб чиқишни таклиф этди.

Эстония Компартияси Марказий Комитетининг секретари, депутат **В. И. Вялас** ёшларни интернационализм руҳида тарбиялаш тажрибаси тўғрисида гапирди. Мактаб сиёсатдан, синфлар курашидан четда турган эмас ва туриши ҳам мумкин эмас, Халқ маорифи тўғрисидаги қонун асослари лойиҳаси, деб таъкидлади депутат, мактабнинг асосий вазифаси —ёш авлодда марксча-ленинча дунёқарашни шакллантиришдан, уни интернационализм, совет ватанпарварлиги туйғулари руҳида ва Ватанни ҳимоя қилишга тайёр туриш руҳида тарбиялашдан иборат.

Қалмоқ АССР Қўриқ оватин районидаги ўрта мактаб ўқитувчиси депутат **В. И. Смирнова** ССР Иттифоқи ва иттифоқдош республикаларнинг халқ маорифи тўғрисидаги қонун асослари лойиҳасига юксак баҳо берди. Асослар лойиҳасида, деди у, совет мактабининг кўп қиррали практикаси ва ўқитувчиларнинг бой тажрибасидаги энг яхши натижаларни қонун тарзида мустаҳкамлаш таклиф этилади. Бу лойиҳада партиянинг совет халқи билим ва маданиятини янада юксалтиришга қаратилган топшириқларини амалга оширишнинг пухта ўйлаб тузилган плани кўрсатиб берилган.

Депутат ўз нутқида қишлоқ мактабларини ривожлантиришга катта эътибор берди.

Латвия ССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари депутат **В. А. Блюм** Латвияда халқ маорифи системасини такомиллаштириш тажрибаси ҳақида гапирди. У айтдики, республикадаги партия, давлат, жамоат ташкилотлари кейинги вақтларда халқ маорифи масалаларига эътиборни кучайтирдилар. Мактаб шоҳобчаларини такомиллаштириш соҳасида баъзи тадбирлар амалга оширилмоқда. Ўрта мактабларнинг салмоғи ортди. Уларнинг моддий базасини мустаҳкамлаш соҳасида анча иш қилинди. Таълимнинг замонавий техника воситалари билан таъминланган янги ўқув кабинетлари вужудга келтирилди. Республикадаги мактаблар таълимининг кабинет системасига ўтмоқдалар. Ҳунар-техника билим юртлари тобора ҳаммага манзур бўлмоқда. Бу билим юртлари ишчи касбини ўргатиш билан бирга ўрта маълумот ҳам бермоқдалар.

КПСС Шимолий Осетия область комитетининг биринчи секретари **Б. Е. Кабалоев** ўз нутқида қуйидагиларни таъкидлаб ўтди: Шимолий Осетия Совет ҳокимияти давридагина ғоят ривожланган замонавий саноат ва социалистик қишлоқ хўжалиги республикасига айланди, мактаб ва ўқув юртлари, илмий муассасалар, даволаш ва маданий оқартув масалалари кўп ташкил этилди.

Осетия ҳозирги кунда ёппасига саводхонлар республикаси бўлиб, унда ҳар уч кишининг бири ўқимоқда. Маълумки, деди Б. Е. Кабалоев революциядан илгари даврда Осетиядагина эмас, Кавказда ҳам олий ўқув юртлари йўқ эди. Ҳозирги вақтда автоном республиканинг тўрт олий ва 12 ўрта махсус ўқув юртида 34 мингдан ортиқ студент таълим олмоқда.

Бурятия АССР, Улан-Удэ шаҳридаги республика касалхонасининг бўлими мудири, депутат **А. Н. Жалсараев** ҳам мамлакатимизнинг собиқ миллий чекка ўлкаларда халқ таълими ва маориф, фан ва маданиятни ривожлантириш соҳасида эришилган муваффақиятлар тўғрисида гапирди. Ҳозирги вақтда Бурятияда умумий мажбурий етти йиллик таълимга ўтилди ва умумий ўрта таълимга ўтиш учун шарт-шароитлар вужудга келтирилмоқда. Республикада ҳозир умумий таълим мактаби бўлмаган биронта аҳоли пунктини тополмайсиз. Қуйидаги рақам халқнинг билим ва маданияти ўсганлигини яққол кўрсатиб турибди: республика халқ хўжалигида ишлаётган ҳар минг кишининг 604 таси олий ёки ўрта (тўлиқ ёки тўлиқсиз) маълумотлидир.

Мари АССР Совет районидаги «Рассвет» колхозининг раиси, депутат **В. Г. Новиков** ўз нутқида қуйидагиларни таъкидлади: Мари АССР меҳнаткашлари ССР Иттифоқи ва иттифоқдош республикаларнинг халқ маорифи тўғрисидаги қонун асослари лойиҳасини, партия ва ҳукуматнинг қишлоқ мактабини янада ривожлантириш ҳақидаги қарорини зўр мамнуният билан кутиб олдилар.

Ҳозирги кунда қишлоқ меҳнаткашига, деди у, мураккаб машиналар билан, химия, агротехника фани билан иш кўришга тўғри келади. Оммавий касб ходимлари ҳам қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқариш техникаси ва технологиясини эгаллашлари лозим. Шу сабабли кадрларни тайёрлаш ва уларнинг қишлоқда муқим ишлаб қолишини таъминлаш проблемаси бу соҳадаги ишни янада такомиллаштиришни талаб этади.

Ёзувчи депутат **Н. Л. Иркаев** (Мордва АССР) КПСС XXIV съездидан кейин республиканинг иқтисодий ва маданий ҳаётида рўй берган жуда катта ўзгаришлар тўғрисида батафсил гапирди. У партиянинг СССРда халқ маорифини такомиллаштириш тўғрисидаги йўл-йўриқларини бажаришга қаратилган бир қанча конкрет таклифларни айтди. У сўзининг охирида ССР Иттифоқи ва иттифоқдош республикаларнинг халқ маорифи тўғрисидаги қонун асосларини тасдиқлашни таклиф этди.

Раислик қилувчи миллатлар советида сессия кун тартибидаги биринчи ва иккинчи масалалар юзасидан музокараларда 21 киши сўзга чиққанлигини айтди. Муҳокамани тўхтатиш тўғрисида таклиф киритилади. Бу таклиф қабул қилинади.

Олий Советнинг сессияси 19 июлда ўз ишини давом эттиради.

19 июль эрталаб соат 10 да Кремлда СССР Олий Совети палаталарининг мажлислар залида СССР Олий Совети Иттифоқ Советининг учинчи мажлиси бошланди.

Ю. В. Андропов, А. А. Гречко, А. А. Громико, А. П. Кириленко, Ф. Д. Кулаков, К. Т. Мазуров, Н. В. Подгорний, В. В. Шчербицкий, П. Н. Демичев, Г. В. Романов, М. С. Соломенцев, И. В. Капитонов, К. Ф. Катушев ўртоқларни депутатлар давомли қарсаклар билан кутиб олишди.

Мажлисда Иттифоқ Совети раисининг ўринбосари депутат **Б. Е. Патон** раислик қилди.

Мажлисда мамлакатда халқ маорифининг аҳволи ва уни янада такомиллаштириш чоралари тўғрисидаги ҳамда ССР Иттифоқи ва иттифоқдош республикаларнинг халқ маорифи тўғрисидаги қонунлари асосларининг лойиҳаси ҳақидаги масалаларни муҳокама қилиш давом этди.

ВЛКСМ Марказий Комитетининг биринчи секретари, депутат **Е. М. Тяжельников** сўзга чиқади. Ленин комсомоли, деди у, партия Марказий Комитетининг, Совет давлатининг ички ва ташқи сиёсатини тўла равишда маъқуллайди ва уни чексиз қувватлайди. Комсомоллар, Совет ёшлари, халқаро демократик ёшлар ҳаракатининг барча қатнашчилари КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг КПСС XXIV съезди қарорларини амалга ошириш йўлида ҳормай-толмай қилаётган ишларига қойил қолмоқдалар. Леонид Ильичнинг АҚШга қилган, тарихий аҳамиятга молик ва жуда катта муҳим воқеа бўлган визитининг сиёсий ва амалий натижаларини якдиллик билан маъқулламоқдалар. Ўртоқ Л. И. Брежневнинг халқаро тинчлик Ленин мукофоти билан тақдирланганлигини чин кўнгилдан қутламоқдалар.

Комсомол-ёшлар халқ маорифи тўғрисида ССР Иттифоқи ва иттифоқдош республикалар қонунларининг асослари лойиҳасини ғоят қизиқиб кутиб олдилар, уни муҳокама қилишда актив қатнашдилар. Халқ маорифи системасини ривожлантириш борасида партиямиз ҳужжатларида, Леонид Ильич Брежневнинг асарларида баён қилиб берилган жуда муҳим қоидалар бу лойиҳада умумлаштириб берилди ва ҳуқуқий шаклга киритилди. Болалар ва ёшларни ўқитиш ва тарбиялашнинг янги вазифаларини ҳал этишда комсомолнинг роли ошиб бораётганлиги асосларнинг лойиҳасида." КПСС Марказий Комитети Сиёсий Бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Совети раисининг биринчи ўринбосари **К. Т. Мазуров** докладида депутатларнинг нутқларида кўрсатиб ўтилганлиги ҳаммамизни ғоят мамнун қилмоқда.

(Давоми 2-бетда).

ҒЎЗА ПАРВАРИШИНИ ҚИЗҒИН ДАВОМ ЭТТИРАЙЛИК

В. А. ХАИДУРОВ,
Сирдарё область ижроия комитетининг раиси, ўзаро текшириш бригадасининг бошлиғи

Тошкент ва Сирдарё области меҳнаткашлари бир неча йилдан бери ўзаро мусобақалашиб келадилар. Биз, қўриқ ерли пахтакорлар бу ерга келганимизда мусобақадошларимиз билан бирга икки область ишлари тўғрисида, пахтачиликни ривожлантириш омиллари ҳақида, қишлоқ хўжалигини барча тармоқларини комплекс ривожлантириш масалалари ҳақида маслаҳатлашамиз, фикрлашамиз, бир-биримизга тажрибаларимизни ўргатамиз, ишимиздаги камчиликларни дўстона очиб ташлаб, уларни тузатиш йўлларини кўрсатиб берамиз.

Бизнинг область пахтакорлари беш йилликнинг ҳал қилувчи учинчи йилида она-Ватанга 520 минг тонна пахта, 82 минг тонна ғалла сотиш, шунингдек, кўплаб сабзавот, полиз экинлари маҳсулотлари етказиб бериш, мева ва узум топшириш юзасидан ўз зиммаларига юксак мажбуриятлар олганлар. Чорвадорларимиз ҳам маҳсулотни кўпайтириш, бунинг учун чорвачиликни ҳар тарафлама ривожлантириш тадбирларини амалга оширмоқдалар.

Ўзаро текшириш бригадамизнинг аъзолари областингиз пахта далаларида, фермаларида бўлиб, бу ерларда ишнинг бориши билан қизиқиб танишдилар.

Тошкент область меҳнаткашлари деҳқончиликдан ва чорвачиликдан юқори унум олиш учун астойдил меҳнат қилмоқдалар ва бу соҳалардаги социалистик мажбуриятларини шараф билан бажариш йўлида фидокорона курашмоқдалар. Юқори Чирчиқ, Оққўрғон, районларида, шунингдек Ўрта Чирчиқ, Янгийўл районларидаги жуда кўп хўжаликларда ғўзанинг ривожи, каноп ва маккажўхорининг парвариши яхши олиб борилмоқда.

Юқори Чирчиқ районидаги «Ленинский путь» колхозининг Абдурасул Исоқов, Султон Юнусов, «Правда» колхозининг Анатолий Кан, «Ўзбекистон» колхозининг Александр Пак ўртоқлар бошчилик қилаётган бригадаларида экиннинг парвариши, бугунги ҳолати бизни ғоят хурсанд қилди. Бу бригадалардаги ҳар туп ғўзада тўрт-бештадан кўсак, кўплаб шона ва гул бор. Агротехника фанининг барча кўрсатмалари бу ерда юқори сифатли қилиб бажарилмоқда. Лекин шунга қарамай бу бригадаларда зиммага олинган социалистик мажбурият ўтган йиллардагига қараганда нима учундир камайтирилган. Масалан, «Ўзбекистон» колхозининг Александр Пак бошлиқ бригадаси 1972 йилда гектаридан 35 центнердан пахта топширган эди. Бу йил улар 32,5 центнердан пахта берамиз деб айтмоқдалар. Ваҳоланки, бригадирларнинг айтишига қараганда ҳосилдорлик бу йил ўтган йилдагига қараганда бирмунча юқори бўлиши кутилмоқда.

Пискент районидаги донгдор пахтакор Ҳакимполвон Қодировнинг далаларида ғўзаларнинг ҳосил олиши жуда ҳам яхши. Бу уста пахтакордан кўп нарса ўрганиш ва унинг тажрибасини кенг оммалаштириш керак.

Бундай мисолларни кўплаб келтириш мумкин. Биз бу ерда ўзаро бригадамиз аъзолари аниқлаган жиддий камчиликлар ҳақида гапириб ўтмоқчимиз.

Тошкент области колхоз ва совхозларининг далаларида 4 минг гектардан ортиқ ердаги ғўза ўсишдан орқада қолмоқда. Бундай ҳолни кўпроқ Бекобод ва Чиноз районларида кўриш мумкин. Бекободда 1500, Чинозда эса 578 гектар ердаги ғўзанинг ўсишдан ва ҳосил олишдан орқада қолаётганлиги бу район пахтакорларидан дала ишларини қизғин давом эттиришни, ана шу ғўзаси қолоқ майдонларда суғориш, қўшимча озиқлантириш ва бошқа тадбирларни амалга оширишни талаб этади.

Бекобод районидаги Ойбек номли совхознинг 4-бўлимида 370 гектар, Пискент районидаги 2-«Пискент» совхозида 170 гектар, шу райондаги Свердлов номли колхозда 110 гектар, Бўка районидаги «Партия XXII съезди» колхози ва «Кўкорол» совхозида бир неча ўн гектар ердаги ғўза ҳосил олиши жиҳатдан ҳозирги талабга мутлақо жавоб бермайди.

Ўзаро текшириш бригадасининг аъзолари Бўкадаги «Кўкорол», «Бўка» совхозларида, Чиноз районидаги К. Маркс номли, Энгельс номли колхозларда, «Партия XXIV съезди» совхозида ва шуларга ўхшаш қатор хўжаликларда ўт босган далаларни кўрдилар. Шунга қарамай бу хўжаликларда дала ишлари тўхтатиб қўйилган. Тракторлар кўринмайди. Ҳозирдан бошлаб бундай хотиржамликка берилиш мутлақо мумкин эмас.

Июль жуда иссиқ келмоқда. Бундай пайтда ғўзани кеча-кундуз қондириб суғориш айниқса муҳимдир. Областдаги барча районлар ва хўжаликлар сув билан умуман тўлиқ таъминланганлар. Шунга қарамай биз сувдан қолган ғўзаларни, сувдан нотўғри фойдаланаётган хўжаликларни кўрдик. 1 ва 2-«Пискент» совхозлари, Свердлов номли, Тельман номли (Пискент районида) колхозлар, Ўрта Чирчиқ районидаги Киров номли ўқув-тажриба хўжалиги, Чиноз районидаги Карл Маркс номли, «Октябрь 40 йиллиги» колхозлари, Бўка районининг қатор хўжаликларида ғўза чанқатиб қўйилмоқда, сувдан қониқарсиз фойдаланилмоқда. Натижада ғўза ҳосилини тўкиб юбормоқда. Бу ҳам етмағанидек сув кўп нормада қўйилаётганлиги учун қаторларни ювиб, карта этакларида кўллаб қолмоқда. Айрим жойларда сув далалардан тошиб, зовурларга тушиб ётибди. Бундай ҳолни Бўка районидаги Мичурин, Юқори Чирчиқ районидаги «Политотдел» колхозларида, Янгийўл районидаги Свердлов номли совхозда учратдик. Бу сувдан фойдаланиш коэффициенти ғоят ёмон эканлигини кўрсатиб турибди.

Ғўза ўсиб, шохлаган ҳозирги пайтда культивацияни жуда эҳтиётлик билан ўтказиш, айниқса карта боши ва этагига борганда тракторнинг айланишини эҳтиётлик билан амалга ошириш зарур. Эндиги йўқотилган бир туп ғўзани тиклаб бўлмайди.

Культивация вақтида карта чеккасидаги ғўзаларнинг нобуд бўлиш ҳолларини Пискент районидаги айрим хўжаликларда, Юқори Чирчиқ районидаги «Ленинский путь» ва Карл Маркс номли колхозларда кўриб, жуда ачиндик.

Пахта йиғим-терими ҳам яқинлашиб келмоқда. Бу масъулиятли компанияни техникасиз, муваффақиятли ўтказиб бўлмайди. Аммо, Тошкент области хўжаликларида терим техникасини мавсумга тахт қилиб қўйиш унча яхши эмас. Кўрак, тўкилган пахтани териш, кўсак чувиш машиналари ремонти айниқса жуда чўзиб юборилмоқда. Механик-ҳайдовчи кадрлар тайёрлашга ҳам зарур эътибор берилмаётир.

Шунингдек, ўзаро текшириш бригадамизнинг аъзолари давлатга дон топшириш, сабзавот маҳсулотлари етказиб бериш, чорва учун озуқа тайёрлаш ишлари ва қишлоқ хўжалигининг бошқа соҳаларидаги ишлар билан ҳам танишдилар. Биз бу соҳаларда аниқланган камчиликларни район ва хўжаликлар раҳбарларига ўша жойнинг ўзида кўрсатиб бердик.

Биз Тошкент область қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари беш йилликнинг ҳал қилувчи учинчи йилида ўз зиммаларига олган юксак социалистик мажбуриятларини шараф билан бажарадилар ва она-Ватанимизга ҳар йилгидан кўпроқ қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари етказиб берадилар, деб қаттиқ ишонамиз.

Ш. Р. РАШИДОВ ИРОҚ ПРЕЗИДЕНТИ БИЛАН СУҲБАТЛАШДИ

БАҒДОД, 19 июль. (ТАСС). Ироқ миллий байрами муносабати билан ўтказилаётган тантаналарда қатнашаётган КПСС делегациясининг бошлиғи КПСС Марказий Комитети Сиёсий Бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов 18 июлда Ироқ Араб Социалистик уйғониш партияси раҳбарлигининг бош секретари, Ироқ Республикасининг президенти Аҳмад Ҳасан Ал-Бакр билан учрашди.

Ш. Р. Рашидов Аҳмад Ҳасан Ал-Бакрга КПСС Марказий Комитети бош секретари Л. И. Брежневнинг дўстона мактубини топширди.

Самимий ўртоқлик вазиятда ўтган суҳбат чоғида Совет—Ироқ муносабатларини, КПСС билан Ироқ Араб Социалистик уйғониш партияси ўртасидаги ҳамкорликни янада ривожлантириш тўғрисида, шунингдек ҳозирги халқаро аҳволнинг актуал проблемалари юзасидан фикрлашиб олинди. Яқин Шарқдаги аҳвол билан боғлиқ бўлган масалаларни муҳокама қилишга алоҳида эътибор берилди.

Президент Аҳмад Ҳасан Ал-Бакр суҳбат чоғида иккала мамлакат халқлари учун, Яқин Шарқда тинчлик ва хавфсизлик учун кураш манфаатлари йўлида Ироқ билан Совет Иттифоқи ўртасидаги дўстлик ва ҳамкорлик муносабатлари самарали ва катта аҳамиятга эга эканлигини таъкидлаб ўтди.

Учрашувда СССРнинг Ироқ Республикасидаги элчиси В. А. Лихачев иштирок этди.

ОҚҚЎРҒОН районидаги «Ленинобод» колхозининг Ф. Эгамбердиев бошлиқ звено аъзолари бу йил 48 гектар майдоннинг ҳар гектаридан эллик центнердан «оқ олтин» ҳосили етиштириш учун зиммасига юксак мажбурият олган. Бу азамат пахтакор ҳосилнинг тақдирини ҳал қилувчи июль ойида ғўзаларни суғориш, ишлов бериш ва озиқлантиришни агротехника асосида юқори сифатли ўтказишга алоҳида эътибор бермоқда. Суратда Ф. ЭГАМБЕРДИЕВ.

А. Абалян фотоси.

Л. И. БРЕЖНЕВНИНГ АҚШГА ҚИЛГАН ВИЗИТИ ТЎҒРИСИДАГИ МАТЕРИАЛЛАР ТЎПЛАМИ

КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг аъзоси Л. И. Брежневнинг 1973 йил 18 июндан 25 июнгача Америка Қўшма Штатларида бўлганлиги тўғрисидаги материаллар тўпламини сиёсий адабиёт нашриёти «Леонид Ильич Брежневнинг Америка Қўшма Штатларига визити» номи билан чиқарди. Бу тўпламга Л. И. Брежнев билан АҚШ президенти Р. Никсоннинг нутқлари, визит вақтида имзоланган икки томонлама битимларнинг текстлари, ўртоқ Л. И. Брежневнинг АҚШ коммунистик партияси раҳбарлиги вакиллари билан, сенаторлар, савдо-саноат доиралари намояндалари билан учрашувлари тўғрисидаги ахборотлар ва бошқа фикрлар киритилган.

Китобда КПСС Марказий Комитети Сиёсий Бюроси, СССР Олий Совети Президиуми, СССР Министрлар Советининг «Ўртоқ Л. И. Брежневнинг Америка Қўшма Штатларига қилган визити якунлари тўғрисида»ги қарори ҳам эълон қилинган. Китоб ана шу қарор сатрлари билан очилади. «КПСС Марказий Комитети Бош секретарининг Америка Қўшма Штатларига визити якунлари, — дейилади китобда, — КПСС XXIV съезди қабул қилган тинчлик программаси самарали эканлигини яна бир бор тасдиқлайди, тинч-тотув яшаш ленинча сиёсатининг кучи ва ҳаётийлигини кўрсатувчи янги ишонарли далилдир».

(ТАСС).

Н. В. ПОДГОРНИЙ БИЛАН Р. НИКСОН БИР-БИРЛАРИГА ТЕЛЕГРАММА ЙЎЛЛАДИЛАР

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. В. Подгорний Америка Қўшма Штатлари президенти Ричард М. Никсонга телеграмма йўллади. Н. В. Подгорний бу телеграммасида мамлакатнинг миллий байрами—мустақиллик куни муносабати билан табрик ва яхши истакларини изҳор қилди.

КПСС Марказий Комитети Бош секретари Л. И. Брежневнинг яқинда АҚШга қилган визити натижасида, дейилади телеграммада, ҳар икки мамлакат халқаро хавфсизликни мустаҳкамлаш, ўзаро манфаатли ҳамкорликни кенгайтириш ва кучайтириш йўлида биргаликда янги катта қадам қўйилди. СССР билан АҚШ ўртасидаги муносабатларнинг бундан буён самарали ривожлантирилиши Совет ва Америка халқларининг ҳам, бошқа ҳамма халқларнинг ҳам манфаатларига, умумий тинчлик манфаатларига мос бўлиб тушади.

Америка Қўшма Штатларнинг президенти Ричард Никсон ўзининг жавоб телеграммасида Америка мустақиллиги куни муносабати билан табрикнома йўллаганлиги учун барча американиклар номидан самимий миннатдорчилик изҳор қилди.

(ТАСС).

С С С Р О Л И Й С О В Е Т И Н И Н Г VI С Е С С И Я С И

СССРНИНГ «ДАВЛАТ НОТАРИАТИ ТЎҒРИСИДА»ГИ ҚОНУН ЛОЙИҲАСИ ҲАҚИДА

СССР юстиция министри депутат В. И. ТЕРЕБИЛОВ докладининг баёни

ССР Иттифоқи Министрлар Совети, деди министр, Совет Социалистик Республикалари Иттифоқининг «давлат нотариати тўғрисида»ги қонун лойиҳасини Олий Советнинг муҳокамасига тақдим этади. Шу қонун лойиҳасини баён қилиб беришга рухсат этгайсиз.

Демократияни изчиллик билан ривожлантириш, бу демократияни амалга оширишдаги ҳуқуқий гарантилларни такомиллаштириш совет давлати учун характерлидир. Биз, ҳаммамиз, ҳозирги пайтда, тўққизинчи беш йилликнинг ҳал қилувчи 1973 йилида мамлакатимизни иқтисодий ва социал-маданий жиҳатдан ривожлантириш юзасидан КПСС XXIV съезди ишлаб чиққан программа муваффақиятли суратда амалга оширилаётганлигини, демократия тобора ривожланиб, қонунчилик мустаҳкамланаётганлигини зўр мамнуният билан қайд қиламиз.

Шу нарсани алоҳида таъкидлаб ўтиш зарурки, мамлакатни ҳар томонлама ривожлантиришга қаратилган йўл умуман бутун жамиятнинг мафаатларини ҳар бир меҳнатчининг манфаатлари билан бирга қўшиб олиб бориш асосида амалга оширилмоқда.

В. И. Ленин таъкидлаб айтган эдики. Совет ҳокимияти аҳолининг катта кўпчилигига «демократик ҳуқуқлар ва эркинликларидан фойдаланиш учун ҳақиқий имконият берилишини билдиради. Бундай имкониятга ҳатто тахминан бўлсада ўхшаган нарса энг яхши ва демократик буржуа республикаларида ҳам ҳеч қачон бўлган эмас» (асарлар, 28-том, 516-бет).

Социализм шароитида жамият манфаатлари билан шахс манфаатларини бирга қўшиб олиб бориш кишиларнинг шахсий ҳуқуқлари ва эркинликларини давлатнинг чинакам муҳофаза қилишини билдиради ва айни вақтда ҳар бир гражданин, ҳар бир коллективнинг жамият манфаатларига риоя қилишини, Совет ҳокимиятининг қонунлари ва фармойишларига қаттиқ риоя қилишини кўзда тутади.

Л. И. Брежнев 1970 йил 12 июнда сайловчилар олдида сўзлаган нутқида қуйидагиларни таъкидлаб ўтган эди:

«Ҳар бир Совет граждани ўз ҳаёти ва сиҳат-саломатлиги, ўз мол-мулки ва ҳуқуқлари, ўз иззат ҳурмати ва осойишталиги давлат томонидан пухта ҳимоя қилинишига амин бўлиши лозим».

Совет ҳокимиятининг дастлабки йилларидаёқ нотариатнинг ташкил этилиши гражданларнинг ҳуқуқларини ҳимоя қилиш, уларнинг қонуний манфаатларини давлат манфаатлари билан бирга қўшиб олиб боришни таъминлашнинг шундай гарантияларидан бири бўлди.

РСФСР халқ комиссарлари Совети 1922 йил 4 октябрда биринчи «давлат нотариати тўғрисида низом»ни қабул қилди. Ана шу низом билан давлат аппаратининг мустақил бўғини сифатида нотариатнинг ташкил топганлиги расмийлаштирилди.

Ҳозирги вақтда СССРда давлатга қарашли 2356 нотариал контора бор. Нотариуснинг хизматларига эҳтиёж нақадар катта ва нақадар зарур эканлигини, нотариал конторалар нақадар кўп ва хилма хил масалалар билан шуғулланаётганлигини лоқал қуйидаги факт исбот қилади: СССРдаги нотариал конторалар ҳар йили нотариал тартибда 16 миллиондан ортиқ ишни бажарадилар. Бу ишлар камида 30 миллион совет гражданининг энг муҳим манфаатларига бирор даражада тааллуқлидир.

Нотариатнинг ишидаги асосий нарса нимадан иборат ёки бошқа сўзлар билан айтганда нотариат фаолиятининг моҳияти нимадан иборат?

Барча гражданлар кундалик ҳаётда ўзларининг конституцияда белгиланган ҳуқуқларидан фойдаланиб, бир-бирлари билан ёки давлат жамоат ташкилотлари билан турли ҳуқуқий муносабатда бўладилар.

Бу муносабатлар одатда, шартномалар тузиш йўли билан расмийлаштирилади ёки бошқача тарзда расмийлаштирилади.

Гражданларнинг қонуний манфаатлари ва ҳуқуқларига риоя қилинишини таъминлаш учун мустаҳкам гарантия яратиш мақсадида давлат гражданлар ўртасидаги битимлар ва шартномаларининг баъзи турлари ҳамда гражданлар билан давлат ҳуқуқий муносабатларининг баъзи турлари нотариус томонидан тасдиқлангандан кейингина қонуний кучга киради, деб белгилади.

Сўнгра докладчи қуйидагиларни маълум қилди: нотариуслар ҳар йили:

уй-жойларни олди-соттиси ҳақида ва ҳадя қилиш тўғрисидаги 300 мингга яқин шартномани тасдиқлайдилар. Бусиз бундай шартнома ҳақиқий деб ҳисобланмайди;

мерослик ҳуқуқи тўғрисидаги 300 мингдан ортиқ шоҳодатнома берадилар. Бу гувоҳнома бўлмаса, меросни олиш мумкин эмас;

васиятномаларни ва ҳар хил ишонч қоғозларини тасдиқлаш — нотариусларнинг бурчидир. Бусиз ана шу васиятномалар ва ишонч қоғозлари ҳақиқий деб ҳисобланмайди;

муҳим ҳужжатларни сақлаш учун нотариусга топшириш мумкин;

нотариуслар ҳужжатлардаги имзоларни тасдиқлайдилар;

Улар гражданларнинг ва ташкилотларнинг аризаларини расмий суратда бошқа гражданларга ва ташкилотларга топширадилар, шунингдек гражданларнинг ҳуқуқлари ва манфаатларига жуда дахилдор бўлган бошқа кўп тадбирларни нотариал тартибда бажарадилар.

СССР Марказий ижроия комитети ва халқ комиссарлари советининг «Давлат нотариатини ташкил этишнинг асосий принциплари тўғрисидаги қарори, — деб сўзини давом эттирди В. И. Теребилов, — 1926 йил май ойида қабул қилинган эди. Бу қарор қабул қилинганидан буён ўтган 47 йил ичида Совет давлати олға қараб жуда катта қадам қўйди. СССРда совет кишиларининг фидокорона меҳнати билан ривож топган социалистик жамият қурилди. Экономикани мустаҳкамлаш, ижтимоий муносабатларни ва совет демократиясини ривожлантириш соҳасида жуда кўп иш қилинди.

СССР Олий Совети кейинги вақтларда бир қанча муҳим қарорлар қабул қилди. Нотариат тўғрисидаги янги асосий қонун актини ҳам қабул қилиш зарурати туғилди. Совет нотариати самаралироқ ишлаши ва унинг фаолияти жамият ҳаётининг ҳозирги шарт-шароитларига мос бўлиб тушмоғи учун ана шу тадбирни амалга ошириш зарур.

Докладда давлат нотариати тўғрисидаги қонун лойиҳаси таърифлаб берилган. Бу лойиҳа 32 моддани ўз ичига олган тўрт бўлимдан иборат.

Биринчи бўлимда қуйидагилар бор: давлат нотариатининг вазифаларини белгиловчи умумий қоидалар; қонунлар ва бу қонунларни бажариш учун давлат нотариатининг фаолиятини ташкил этиш; давлат нотариатига раҳбарлик қилувчи органлар, шунингдек давлат нотариати фаолиятининг асосий принциплари.

Қонун лойиҳасининг иккинчи бўлимида давлат нотариал конторалари, меҳнаткашлар депутатлари шаҳар, поселка, қишлоқ Советлари ижроия комитетлари ва СССР консуллик муассасаларининг нотариал ҳаракатларни бажариш компетенцияси белгиланган.

Лойиҳанинг учинчи бўлимида нотариал ҳаракатларни бажаришнинг асосий қоидалари белгиланади. Бу қоидаларга мувофиқ нотариал ҳаракатларнинг қарийб ҳаммаси ҳар бир нотариал конторада бажарилиши мумкин. Қонунларда кўрсатилган айрим ҳоллардагина нотариал ҳаракатлар муайян нотариал конторада ёки меҳнаткашлар депутатлари муаян Совети ижроия комитетида бажарилиши лозим.

Докладда яна бундай дейилади: нотариатнинг фаолияти давлатимизнинг ташқи сиёсий фаолиятига доир масалалар билан муаян даражада боғланган.

КПСС XXIV съездида қабул қилинган тинчлик программасини амалга ошириш масалаларини қараб чиққан КПСС Марказий Комитетининг 1973 йил апрель пленуми қарорларида жумладан қуйидагилар таъкидлаб ўтилди: Совет Иттифоқининг ўзаро манфаатли ташқи иқтисодий алоқаларини кучайтириш, бу йўлда янги имкониятлардан фойдаланиш тинчликни мустаҳкамлашга ёрдам беради ва халқимизнинг манфаатларига мос бўлиб тушади.

Ўзаро иқтисодий ёрдам кенгашига аъзо бўлган мамлакатлар билан ҳамкорликнинг ана шу формаларини такомиллаштириш катта аҳамиятга эгадир. Бу ҳамкорлик ҳозирги паллада социалистик иқтисодий интеграция имкониятларидан тўлиқ фойдаланишни талаб этади.

Капиталистик мамлакатлар билан ўзаро манфаатли алоқаларнинг янги формалари ҳам катта имкониятларга эгадир. Франция билан, АҚШ билан савдо-иқтисодий соҳадаги ҳамкорлик, СССР ҳукумати билан Германия Федератив Республикаси ўртасида тузилган битимлар ва шу сингарилар бунга мисол бўла олади.

Ташқи иқтисодий алоқалар ва бошқа хилдаги алоқалар кенгайиб бораётганлиги муносабати билан Совет Иттифоқининг давлат нотариал контораларида чет элларда амал қилиш учун мўлжалланган ва нотариал тартибда расмийлаштирилаётган ҳужжатларнинг миқдори йил сайин ортиб бормоқда. Бундан бир неча йил муқаддам нотариал конторларда бир йил ичида 9 мамлакатда амал қиладиган 6 мингга яқин ҳужжат расмийлаштирилган бўлса, ўтган йили 72 мамлакатда амал қилиш учун мўлжалланган 70 мингдан ортиқ ҳужжат нотариал тартибда расмийлаштирилди.

Бизнинг мамлакатимиз ташқи савдо-иқтисодий ва илмий ҳамкорлик ўсиб бораётган бир шароитда ривожланиб боришни эътиборга олиб, тақдим этилган лойиҳада махсус бўлим IV бўлим кўзда тутилган. Бу бўлим давлат нотариати тўғрисидаги қонунларни ажнабийларга ва гражданлиги бўлмаган шахсларга нисбатан қўлланиш масалаларини тартибга солади.

Нотариал тўғрисидаги умумиттифоқ қонунида биринчи марта таъкидлаб ўтилишича, чет эл корхоналари ва ташкилотлари (юридик шахслар) мамлакатимиздаги давлат нотариал контораларига мурожаат қилиш ҳуқуқига эгадирлар.

Лойиҳада совет нотариусларининг ССР Иттифоқи, иттифоқдош республикаларнинг қонунларида кўзда тутилган ҳажмида ва формаларда ёки СССР қатнашадиган халқаро шартномалар ва битимларда кўзда тутилган ҳажимда ва формаларда чет эл ҳуқуқи нормаларини қўллаиш имкониятига эга бўлиши назарда тутилган.

Чет эл гражданларига ва юридик шахсларга нисбатан нотариал практикани қонун йўли билан тартибга солиш бизнинг фикримизча, бошқа давлатлар билан ўзаро муносабатларни тинчлик мақсадларида мустаҳкамлаш йўлидаги умумий сиёсатга қўшилган ҳисса бўлади.

Министр айтдики, СССР Олий Совети Иттифоқ Совети ва Миллатлар Советининг қонун лойиҳалари тайёрловчи комиссияларининг тавсияси билан тайёрланган лойиҳа борасида бажарилган ишда депутатлар, практик ходимлар, олим юристлар қатнашдилар. Лойиҳани тайёрлаш вақтида нотариат тўғрисидаги совет қонунларимиз, шунингдек социалистик мамлакатларнинг қонунлари халқаро эътибор билан ўрганиб чиқилди ва таҳлил этилди. Қонун лойиҳаси ўз хулосаларини билдириш учун иттифоқдош республикаларга, министрликлар ва идораларга юборилди.

Олинган мулоҳаза ва таклифларнинг ҳаммаси эътибор билан ўрганиб чиқилди ва лойиҳани тузишда ана шу мулоҳаза ва таклифлар ҳисобга олинди.

Давлат нотариати тўғрисидаги қонун лойиҳаси умумиттифоқ қонунчилик акти сифатида тайёрланди. Нотариат тўғрисидаги бошқа ҳамма иттифоқ ва республика қозунлари ана шу акт негизида тартибга солиниши ва яна ривожлантирилиши лозим.

ССР Иттифоқи Олий Советининг СССР нинг давлат нотариати тўғрисидаги қонунни кучга киритиш тартиби ҳақидаги қарор-лойиҳасида бу қонунни 1974 йил 1 январдан бошлаб кучга киритиш таклиф этилган. Бизнинг фикримизча тегишли давлат органлари янги қонунни амалга ошириш юзасидан зарур тайёргарлик ишларини олиб боришлари учун бу муддат тамомила кифоядир.

Докладчи сўзининг охирида Совет Социалистик Республикалари Иттифоқининг «Давлат нотариати тўғрисида»ги қонунининг қабул қилиниши граждан-ҳуқуқий муносабатлар соҳасида социалистик қонунчиликни мустаҳкамлашда анча катта роль ўйнайди, совет демократиясини ривожлантиришга янги ҳисса бўлиб қўшилади ва КПСС XXIV съезди мамлакатимиз олдига қўйган вазифаларни муваффақиятли ҳал этиш ишига ёрдам беради, деди. (Давомли қарсаклар).

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНЛАРИНИ ТАСДИҚЛАШ ТЎҒРИСИДА

СССР Олий Совети Президиумининг Секретари депутат М. П. ГЕОРГАДЗЕ докладининг баёни

Ўтган давр мобайнида СССР Олий Совети Президиуми, — деди у. — КПСС XXIV съезди директиваларини ва СССР Олий Совети қарорларини юзага чиқариш соҳасидаги ишларни давом эттириб, давлат, хўжалик ва социал-маданий қурилиш масалалари юзасидан бир қанча фармонлар чиқарди. Бу фармонлар халқнинг турмуш даражасини янада оширишни таъминлашга, Совет қонунларини такомиллаштиришга, социалистик қонунчиликни ва ҳуқуқтартиботни мустаҳкамлашга қаратилган бўлди. СССР конституциясига мувофиқ, бу фармонлар Олий Совет қарамоғига ҳавола этилади.

1972 йил 20 сентябрда депутатларнинг статуси тўғрисида СССР қонуни қабул қилинди. Бу қонун советларнинг ҳамма бўғинлари депутатларининг ваколатларини кенгайтирди, депутатлик фаолияти гарантияларини кучайтирди. Социалистик демократияни ривожлантиришда, совет давлатчилигини мустаҳкамлашда яна бир муҳим қадам қўйилди.

Конуннинг кучга кириши иттифоқ қонунларининг айрим қоидаларини шу қонунга мувофиқлаштириш заруратини туғдирди. 1973 йил 9 мартда СССР Олий Совети Президиуми меҳнаткашлар депутатлари қишлоқ, посёлка, район, шаҳар советларининг асосий ҳуқуқлари ва вазифалари тўғрисидаги фармонларга ҳамда бошқа баъзи бир қонун ҳужжатларига ўзгартишлар киритди. 1973 йил 9 март фармонида иттифоқдош республикалар Олий Советларининг Президиумларига республикаларнинг қонунларини статус тўғрисидаги қонунга мувофиқ ҳолга келтириш топширилди.

Шу муносабат билан СССР Олий Совети Президиуми ўзининг 1973 йил 19 апрель фармонига биноан, «депутатларнинг депутатлик вазифаларини бажариш билан боғлиқ бўлган харажатларини қоплаш тўғрисида»ги СССРнинг 1938 йилдаги қонунига баъзи қўшимчалар ва тузатишлар киритди.

1972 йил 25 декабрда «ойига 70 сўмгача ҳажмда иш ҳақи олувчи ишчи ва хизматчилардан солиқлар олишни тўхтатиш ва ойига 90 сўмгача бўлган иш ҳақидан олинадиган солиқлар ставкасини камайтириш тўғрисида «фармон қабул қилинди. Бу фармон тегишли районда халқ хўжалигининг ишлаб чиқариш тармоқларидаги ишчи ва хизматчиларнинг минимал иш ҳақини ойига 70 сўмгача ошириш билан айни бир вақтда СССР районларида аста-секин жорий этилади, деб кўзда тутилди. Фармон ишчи ва хизматчилар билан бир хил асосда солиқ олинадиган ҳарбий хизматчиларга, ўқувчиларга ва бошқа гражданларга нисбатан ҳам жорий этилади.

СССР авторлик ҳуқуқи тўғрисидаги жаҳон (Женева) конвенциясига қўшилганлиги муносабати билан, деди сўзини давом эттириб М. П. Георгадзе, Олий Совет Президиуми 1973 йил 21 февраль фармонига биноан, ССР Иттифоқи ва иттифоқдош республикалар гражданлик қонунларининг асосларига ўзгартишлар ва қўшимчалар киритди. Бу ўзгартишлар авторлик ҳуқуқларини қўриқлаш масалаларига тааллуқлидир. Жумладан, авторлик ҳуқуқини қўриқлаш муддатини ўзгартиш кўзда тутилган. Авторлик ҳуқуқи авторнинг бутун умри давомида ва вафотидан кейин эввалгидек 15 йилгача эмас, балки 25 йилгача амал қилади, деб беглилаб қўйилди. Асарларни бошқа тилларга мувофиқ, асарни босиб чиқариш таржима қилиш тартиби бирмунча ўзгартирилди. Янги фармонга мувофиқ, асарни босиб чиқариш мақсадида бошқа тилга таржима қилишга авторнинг ёки унинг ҳуқуқий ворисларининг розилиги билангина йўл қўйилади. Фармон ҳозир эскириб қолган 1928 йилги авторлик ҳуқуқи асослари ўз кучини йўқотди, деб топди.

1973 йил 13 мартда граждан ҳаво кемалари экипажлари аъзоларнинг соғлигига зарар етганлиги ёки ўлганлиги муносабати билан етган зарар учун товон тўлаш тўғрисидаги масалаларни ҳал этишда экипаж аъзоларининг ҳуқукларини қўриқлашни кучайтиришга қаратилган фармон қабул қилинди. Шу муносабат билан ССР Иттифоқининг ҳаво кодексига ҳамма ССР Иттифоқи ва иттифоқдош республикаларнинг гражданлик қонунлари асосларига тегишли қўшимчалар киритилди.

1973 йил 25 июнда СССР Олий Совети Президиуми «Жиноятқорона ҳаракатлардан шикастланган гражданларни даволашга сарфланган маблағларни ундириб олиш тўғрисида» фармон қабул қилди. Бу маблағлар гражданларнинг соғлигига зарар етишига сабаб бўлган жиноятлари учун ҳукм этилган кишилардан суд йўли билан ундириб олинади, деб белгилаб қўйилди.

СССР Олий Совети Президиуми 1973 йил 16 май фармонига биноан, «Аввалги иш жойидан ўз хоҳиши билан кетган ишчи ва хизматчиларга меҳнат қобилиятини вақтинча йўқотганлик юзасидан нафақалар тўғрисида»ги 1960 йил 25 январь фармони ўз кучини қисман йўқотган деб топди. Шу муносабат билан аввалги ишидан ўз ҳоҳишига кўра кетган ишчи ва хизматчиларнинг айрим категориялари учун узлуксиз стажини сақлашнинг илгари амал қилиб келганидан бирмунча фарқ қиладиган тартиби белгиланди.

1973 йил 8 июнда СССР Олий Совети Президиумининг «Совет милициясининг жамоат тартибини қўриқлаш ва жиноятчиликка қарши курашиш соҳасидаги асосий вазифалари ва ҳуқуқлари тўғрисида»ги фармони чиқарилди. Бу фармон совет милиция фаолиятини ҳуқуқ йўли билан тартибга солишни янада такомиллаштиришга қаратилган. Унда мамлакатдаги жамоат тартибини қўриқлашни таъминлаши, жиноятларнинг ҳамда жамиятга зид бўлган бошқа ҳаракатларнинг олдини олиши ва уларга йўл қўймаслиги лозим бўлган милиция ишининг умумий принциплари белгилаб берилган. Фармоннинг қабул қилиниши милициянинг обрўсини ва милиция фаолиятининг ижтимоий аҳамиятини янада оширишга кўмаклашади.

Санитария назоратини кучайтириш мақсадида СССР Олий Совети Президиуми 1973 йил 29 июнда фармон чиқариб, СССР мудофаа министрлиги ва ички ишлар министрлигининг, шунингдек СССР Министрлар Совети ҳузуридаги давлат хавфсизлиги комитетининг медицина муассасаларига санитария қоидалари бузилганлиги учун жарима солиш ҳуқуқи берилди.

Докладчи яна бундай деди: СССР Олий Совети Президиуми ҳаво кемаларини қонунга хилоф равишда босиб олишга қарши кураш тўғрисидаги ва граждан авиацияси хавфсизлигига қарши қаратилган ғайри қонуний ҳаракатлар билан кураш ҳақидаги халқаро конвенцияларни ратификация қилди.

Конвенцияларга мувофиқ ҳамда ички ва халқаро йўлларда учиш хавфсизлигини ошириш, ҳаво кемалари пассажирлари ва экипаж аъзоларининг ҳаётини ва сиҳат-саломатлигини қўриқлашни кучайтириш мақсадида 1973 йил 3 январда «Ҳаво кемасини олиб қочганлиги учун жиноий жавобгарлик тўғрисида» фармон қабул қилинди. Фармон осмонда бебошлик қилган шахслар 15 йилгача озодликдан маҳрум этилишгача ёки ўлим жазосигача бўлган чоралар билан қаттиқ жазоланади, деб белгилаб қўйди. Шу муносабат билан СССР Олий Совети Президиуми 1973 йил 9 март фармонига биноан, ССР Иттифоқи ва иттифоқдош республикаларнинг жиноят қонунлари асосларига қўшимчалар киритди.

СССР Олий Совети Президиуми 1973 йил 26 апрелда фармон қабул қилиб, аҳлоқ тузатиш—меҳнат қонунлари асосларига оғир жиноят тушунчасини таърифлашга алоқадаор бўлган баъзи бир ўзгаритшларни киритди.

1973 йил 10 май ва 11 июлда чиқарилган фармонларга мувофиқ, СССР Олий Совети Президиумининг «СССР қуролли кучларининг прапоршчиклари ва мичманлари тўғрисида»ги 1971 йил 18 ноябрь фармонига ҳамда умумий ҳарбий мажбурият тўғрисидаги қонунга ўзгартишлар киритилди.

М. П. Георгадзе СССР ҳукуматининг баъзи аъзоларини тайинлаш ва вазифаларидан озод қилиш тўғрисидаги фармонлар тўғрисида ҳам аҳборот берди. СССР конституциясининг 49- моддасига биноан бу фармонлар ҳам СССР Олий Совети тасдиқига тақдим этилади.

ХАЛҚ МАНФААТИНИ КЎЗЛАБ

(Боши 1-бетда).

Нотиқ эслатиб айтдики, ҳозирги вақтда Ленин комсомоли сафларида мактаб ўқувчиларидан 8 миллион киши, ҳунар-техника таълими мактабларининг ўқувчиларидан 2 миллион киши, техникумлар ва олий ўқув юртларининг студентларидан 5 миллионга яқин киши бор. Ишлаб турган комсомолларнинг 5 миллионга яқини сиртқи ва кечки мактабларда ҳамда бошқа ўқув юртларида ўқиб турибди. Мана шу рақамларнинг ўзи ҳам, деди депутат, ўқувчиларни ва студент ёшларни коммунистик руҳда тарбиялашда комсомолнинг қай даражада масъул эканлигини кўрсатиб турибди.

Е. М. Тяжельников болалар ва ёшлар билан истиқомат жойларида олиб борилаётган ишларни янада яхшилашга доир бир қанча таклифлар киритди., қишлоқ умумий таълим мактабларнинг иш шароитини янада яхшилаш чораларига тўхталиб ўтди.

Социалистик тузумнинг ғалабаси ва партия ленинча миллий сиёсатни оғишмай ўтказиб келаётганлиги туфайли, деди Туркманистон ССР Олий Совети Президиумининг раиси депутат **А. М. Қиличев,** Совет ҳокимияти йиллари давомида бизнинг республикамизда жуда кўп умумий таълим мактаблари, ўрта махсус ва олий ўқув юртлари, ҳунар-техника билим юртлари очилди, бўларда 763 минг нафардан кўпроқ ўқувчи ва студент ўқитилмоқда.

Ҳозир Туркманистонда умумий ўрта таълимга ўтишни туғаллашда катта иш қилинмоқда. Ишчи ёшлар учун очилган мактаблар бу ўтишни ниҳояга етказишда муҳим ўрин олади. Республикада шу мактабларни битириб чиқувчилар беш йил ичида икки баравар кўпаяди.

Ёшларга интернационал тарбия беришни яхшилаш вазифаларини ҳал этишга катта аҳамият берилмоқда.

Сўнгра КПСС Приморье ўлка комитетининг биринчи секретари депутат **В. П. Ломакин,** Ростов область Орел районидаги «Партия XX съезди» колхозининг раиси депутат **П. Ф. Костенко,** Доғистон АССР Езувчилар Союзи правлениесининг раиси депутат **Р. Х. Ҳамзатов,** Бошқирдистон АССР Салават районидаги Аркаул ўрта мактабининг ўқитувчиси депутат **Х. С. Искандарова,** Қирғизистон ССР Фанлар Академиясининг президенти депутат **К. Г. Каракеев**лар сўзга чиқдилар.

Раислик қилувчи Иттифоқ Советининг мажлисларидаги музокараларда 18 киши сўзга чиққанлиги маълум қилиб, муҳокамани тўхтатишни таклиф этади. Бу таклиф қабул қилинади.

Шу билан Иттифоқ Совети сессия кун тартибидаги биринчи ва иккинчи масалалар юзасидан қилинган докладлар муҳокамасини тугатди.

Соат 15.00 да СССР Олий Советининг Катта Кремль саройидаги мажлислар залида Иттифоқ Совети билан Миллатлар Советининг иккинчи қўшма мажлиси бўлди.

Депутатлар ва меҳмонлар **Л. И. Брежнев, Ю. В. Андропов, А. А. Гречко, А. А. Громико, А. П. Кириленко, А. Н. Косигин, Ф. Д. Кулаков, К. Т. Мазуров, А. Я. Пельше, Н. В. Подгорний, Д. С. Полянский, А. Н. Шелепин, В. В. Шчербицкий, П. Н. Демичев, Б. Н. Пономарев, Г. В. Романов, М. С. Соломенцев, Д. Ф. Устинов, И. В. Капитонов, К. Ф. Катушев** ўртоқларни гулдурос, давомли қарсаклар билан кутиб олдилар.

Палаталарнинг қўшма мажлисини СССР Олий Совети Иттифоқ Советининг раиси депутат **А. П. Шитиков** очди. У айтдики, СССР Олий Советининг иккала палатасида сессия кун тартибидаги дастлабки икки масала — СССРда халқ маорифининг аҳволи ҳамда умумий ўрта, ҳунар-техника, ўрта махсус ва олий таълими янада такомиллаштириш тадбирлари тўғрисида ҳамда ССР Иттифоқи ва иттифоқдош республикаларнинг халқ маорифи тўғрисидаги қонун асослари лойиҳаси ҳақида деган масалалар юзасидан музокаралар тамом бўлди.

Палаталарнинг қўшма мажлисида КПСС Марказий Комитети Сиёсий Бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Совети раисининг биринчи ўринбосари депутат **К. Т. Мазуров** якунловчи нутқ сўзлади.

СССР Олий Советининг Миллатлар Совети билан Иттифоқ Совети, деди К. Т. Мазуров, мамлакатда халқ маорифининг аҳволи ҳамда уни янада ривожлантириш ва такомиллаштириш тадбирлари тўғрисидаги ҳамда ССР Иттифоқи ва иттифоқдош республикаларнинг халқ маорифи тўғрисидаги қонун асослари лойиҳаси ҳақидаги масалани атрофлича муҳокама қилдилар. Муҳокама активлик ва ишчанлик вазиятда ўтганлиги ёш авлодни коммунистик руҳда тарбиялаш ва ўқитиш бизнинг мамлакатимизда умумпартия, умумдавлат, умумхалқ иши бўлиб қолганлигидан яна бир марта далолат беради.

Халқ маорифини яхшилашдан, уни янада такомиллаштиришдан ҳар бир совет оиласи, бутун совет халқи манфаатдордир. Инсонни ҳар томонлама камол топтириш, маданият ва маорифнинг юксак даражасига эришиш, марксча-ленинча дунёқарашни шакллантириш ватанимизнинг коммунизм йўлидан муваффақиятли равишда олға ҳаракат қилишининг зарур шартидир.

Депутатларнинг , нутқларида деди нотиқ, Коммунистик партия билан Совет давлатининг халқ маорифи ролини ошириш тўғрсидаги, мамлакат халқ хўжалиги ва маданиятининг ҳамма тармоқлари учун юқори малакали ишчи кадрлар ва мутахассислар тайёрлашни яхшилаш ҳақидаги ғамхўрлиги руҳи билан суғорилган сиёсати якдиллик билан қўллаб-қувватланди. Мамлакатда КПСС XXIV съездидан кейин халқ маорифи системасини янада ривожлантириш ва такомиллаштириш соҳасида изчиллик билан амалга оширилаётган ҳамма конкрет тадбирлар ҳам қўллаб-қувватланди.

Ягона, меҳнат, сиёсий мактабнинг ленича принциплари ўзининг буюк ҳаётий кучини исботлаганлигини, бу принципларнинг амалга оширилиши бизга жуда катта муваффақиятлар келтирганлигини ва келгусида ҳам шубҳасиз янада каттароқ муваффақиятлар келтиришини ҳамма депутатлар таъкидлаб ўтишди. Биз ана шу принципларни. ўз маориф системамизнинг социалистик анъаналарини бундан буён ҳам ардоқлашимиз ва кўпайтиришимиз, бу принципларни ҳозирги замон талабларига татбиқан доимо бойитиб боришимиз лозим.

Депутатлар маорифни янада ривожлантириш, таълим-тарбия ишининг савиясини ошириш, ўқув юртларининг моддий базасини мустаҳкамлаш, таълим ва тарбиянинг коммунистик қурилиш практикаси билан боғланишини мустаҳкамлаш соҳасида иттифоқдош ва автоном республикаларнинг партия ташкилотлари, Олий Советлари, Министрлар Советлари, маҳаллий Советлар, халқ маорифи органлари, таълим-тарбия муассасалари, ишлаб чиқариш коллективлари, жамоат ташкилотлари қилган катта ва самарали ишлар тўғрисида гапирдилар.

Мамлакатимиз халқлари ёш авлодни коммунистик руҳда тарбиялашда биргаликда орттирилган тажриба нақадар бой ва кўп қиррали эканлигини муҳокама кўрсатди.

К. Т. Мазуров Иттифоқ Совети ва Миллатлар Советининг депутатлари ва комиссияларининг сессияда айтган муҳим таклифлари ва тўлдиришларига тўхталиб, бундай деди: бу таклифлар ва тузатишларнинг ҳаммасини ҳукумат, шунингдек тегишли министрликлар ва идоралар диққат билан қараб чиқади.

Ҳукумат тақидим этган ССР Иттифоқи ва Иттифоқдош республикаларнинг халқ маорифи тўғрисидаги қонун асослари лойиҳаси комиссияларнинг қўшимча докладларида ҳамда СССР Олий Совети депутатларининг нутқларида тўла-тўкис қўллаб-қувватланди ва якдиллик билан маъқулланди. Шу билан бирга музокараларда қонун лойиҳасига баъзибир қўшимчалар киритилди.

Докладчи якунловчи нутқида қонун лойиҳасига баъзи бир қўшимчаларни киритишни айтди.

Давлат ҳокимиятининг олий органи — ССР Иттифоқи Олий Совети қонун асосларини қабул қилиши, деди К. Т. Мазуров, халқ маорифи соҳасида Коммунистик партия белгилаб берган вазифаларни муваффақиятли равишда амалга оширишнинг муҳим омили бўлади, мамлакатимиз ёш авлодининг ғоявий чиниқишини ўстиришга, уни коммунистик руҳда тарбиялашнинг бутун ишига кўмаклашади.

Раислик қилувчи СССР Олий Советининг «СССРда халқ маорифининг аҳволи ҳамда умумий ўрта, ҳунар-техника, ўрта махсус ва олий таълимни янада такомиллаштириш тадбирлари тўғрисида» қарор қабул қилишга ўтишни таклиф қилади.

Сессия бу қарорни бир овоздан қабул қилади.

Шундан кейин «СССР Иттифоқи ва иттифоқдош республикаларнинг халқ маорифи тўғрисидаги қонун асосларини тасдиқлаш тўғрисида»ги қонун лойиҳаси овозга қўйилади. Депутатлар палаталарга бўлиниб алоҳида-алоҳида овоз берадилар.

Олий Совет «ССР Иттифоқи ва иттифоқдош республикаларнинг халқ маорифи тўғрисидаги қонун асосларини тасдиқлаш ҳақида» СССР қонунини бир овоздан қабул қиладилар.

СССР Олий Совети кун тартибидаги навбатдаги масалани кўриб чиқишга ўтади.

«Давлат нотариати тўғрисида»ги СССР қонуни лойиҳаси тўғрисида СССР юстиция министри депутат **В. И. Теребилов** доклад қилди.

(Ўртоқ В. И. Теребилов докладининг баёни газетамизнинг 2-бетида босилмоқда).

Кун тартибидаги учунчи масала юзасидан Миллатлар Совети қонун лойиҳалари тайёрлаш комиссиясининг раиси депутат **И. Г. Кэбин** қўшимча доклад қилди.

Иттифоқ Совети билан Миллатлар Советининг қонун лойиҳалари тайёрлаш комиссиялари СССР Министрлар Совети тақдим этган «Давлат нотариати тўғрисида»ги СССР қонуни лойиҳасини маъқуллаб, мазкур лойиҳага бир қанча қўшимчалар ва аниқликлар киритдилар. Ана шу қўшимчалар ва аниқликлар, аввало, иттифоқдош республикалар Олий Советларининг президиумларидан, депутатлардан, министрликлар ва идоралардан тушган мулоҳазалар ва таклифлар асосида киритилди.

Шундан кейин қўшма мажлисда кун тартибидаги учинчи масала юзасидан музокаралар бошланди.

Музокараларда меҳнаткашлар депутатлари Москва область Совети ижроия комитетининг раиси **Н. Т. Козлов,** СССР Олий судининг раиси депутат **Л. Н. Смирнов,** СССР Ташқи ишлар министрининг ўринбосари депутат **Н. Н. Родионов** сўзга чиқдилар.

Шу билан «Давлат нотариати тўғрисида»ги СССР қонуни лойиҳасини муҳокама қилиш тамом бўлди. Қонун лойиҳаси палаталар бўйича алоҳида-алоҳида овозга қўйилди.

Депутатлар «Давлат нотариати тўғрисидаги СССР қонунини бир овоздан қабул қилдилар..

СССР Олий Совети «Давлат нотариати тўғрисида»ги СССР қонунининг кучга кириш тартиби тўғрисидаги қарорни ҳам қабул қилади.

СССР Олий Совети Президиумининг фармонларини тасдиқлаш тўғрисида СССР Олий Совети Президиумининг секретари депутат **М. П. Георгадзе** доклад қилди.

(М. П. Георгадзе докладининг баёни газетамизнинг 2-бетида босилмоқда).

Депутатлар СССР Олий Совети Президиумининг фармонларини бир овоздан тасдиқлаб, шу фармонлар юзасидан тегишли қонунлар ва қарорлар қабул қилдилар.

Шу билан саккизинчи чақириқ СССР Олий Советининг олтинчи сессияси ўз ишини тамомлади.

(ТАСС).

ҲАМ ИШЛАБ, ҲАМ ЎҚИБ

АНГРЕН ШАҲАР ПАРТИЯ КОМИТЕТИНИНГ БИРИНЧИ СЕКРЕТАРИ ЎРТОҚ А. ҒУЛОМОВ БИЛАН СУҲБАТ

Умумий ўрта таълимга тўла ўтиш кўп жиҳатдан кечки мактаблар тармоғининг кенгайишига боғлиқ. Шунинг учун ҳам ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда таълим бериш системасининг аҳамияти йилдан йилга ортиб боради. Тўққизинчи беш йиллик давомида халқ хўжалигига миллионлаб 8 синф маълумоти бўлган ва ўрта маълумот бермовчи ҳунар-техника билим юртларини тугатган ёшлар келади. Бундан ташқари жуда кўп ёш ишчиларни кечки мактаблаога жалб қилиш лозим. Шуни ҳисобга олиб шаҳар партия ташкилоти ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда ўқув системасини ривожлантириш, кечки ишчи-ёшлар мактабларида таълим-тарбия ишларини такомиллаштиришга жиддий эътибор бериб келмоқда. Сўнгги йилларда кечки ишчи-ёшлар мактаблари тармоғи анча кенгайди. Кейинги уч йил ичида бундай ўқув даргоҳларида 518 ишчи-хизматчи ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда ўрта маълумотли бўлди, 455 киши саккиз йиллик маълумот олди.

Ўртоқ Т. А. Шамсуддинова директорлик қилаётган 3-кечки мактаб педагогик коллективининг таълим-тарбия ишларини ташкил этишдаги тажрибаси тақдирга сазовор бўлмоқда. Бу мактабда ўқувчилар билан якка-якка ишлашга катта эътибор берилмоқда, турли-туман синфдан ташқари тадбирлар амалга оширилмоқда. Ўқитувчилар ўз малакалари ва дарс бериш маҳоратларини муттасил ошириб бормоқдалар, бу эса ўқувчиларда фанларга нисбатан меҳр-муҳаббат уйғатмоқда. Шу туфайли ҳам ўқувчиларнинг давомати ва ўзлаштириши юксак даражада бўляпти.

Ишчи ёшлар ўқувини яхшилаш ҳақидаги масалалар шаҳар партия, совет ва касаба союз ташкилотларида вақти-вақти билан муҳокама қилинмоқда. Шаҳар партия комитети бюроси мажлисларида бу масала бир неча бор кўрилди. Яқинда кечки таълимни ривожлантириш ҳақидаги масала шаҳар партия ташкилоти активи йиғилишига қўйилди. Сўнгги йилларда кўпчилик корхоналар, қурилишлар, муассасалар касаба союз ва комсомол ташкилотлари кечки мактабларга оталик ёрдами беришни анча яхшиладилар. Бу тадбирларнинг ҳаммаси таълим-тарбия жараёнига ижобий таъсир кўрсатди.

Кўпчилик корхоналарда оила ва мактабга ёрдам берувчи кенгашлар тузилган. Педагогик кадрларнинг сифат состави яхшиланди, 110 ўқитувчидан 98 муаллим олий маълумотлидир. Кечки мактаблар ёшларнинг иш ва турар жойига яқинлаштирилди. Боқсуқ, Гурум, Ўпартоғ, Соғлом, Қорабоғ, Турк-қишлоқ посёлкаларида кечки ишчи-ёшлар мактабларининг филиаллари очилди. Бу шаҳар чеккасидаги ана шу истиқомат жойларда яшовчи ёшларни кечки мактабга кўпроқ жалб қилиш имконини бермоқда. Шуни ҳам таъкидлаш керакки, фақатгина битта мактабдан ташқари барча кечки ўқув юртлари янги ўқув йили бошланишигача ўз биноларига эга бўлади.

Кечки таълимни ривожлантириш ва яхшилашдаги ютуқларимиз қатори бу соҳада жуда кўп камчиликлар борлигидан кўз юма олмаймиз, ҳали ҳам қатор корхоналар, қурилишлар, муассасалар раҳбарлари ёш ишчиларни кечки мактабларга жалб қилиш, уларнинг ишлаш давомида билимини ошириш учун қулай шароитларни яратиб бериш масалаларига етарли эътибор беришмаяпти. Шаҳарнинг 48 корхонасида ёшларнинг умумий таълим даражаси таҳлил қилинганда шу нарса маълум бўлдики, 30 ёшгача бўлган 6,5 минг ёш ишчи-хизматчидан 3 мингга яқин киши ҳатто 8 йиллик ва ўрта маълумотга ҳам эга эмас экан.

Керамика комбинати, «Ангрен» кўмир разрези, 9-шахта, 10-ғишт заводи, шаҳар маиший хизмат кўрсатиш комбинатида ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда ўқиш жуда аянчли аҳволда. Керамика комбинатининг маълумот эгаси бўлмаган 1859 ишчиси бор. Бу йил ана шу ишчилардан фақатгина 160 кишини ўқувга тортиш назарда тутилаяпти. Бу жуда камдир. Шуни ҳисобга олиб шаҳар партия комитети бу ва бошқа корхоналар партия ташкилотлари ҳамда маъмуриятларидан ёшларни ўқишга жалб қилишни кескин яхшилашни талаб этди.

Шуниси ачинарлики, айрим раҳбарлар ёш ишчиларнинг ўқуви ниҳоятда катта аҳамиятга эга эканлигини тушунмаяптилар. Ҳатто, уларга имтиёзлар бериш ҳақидаги қонунни бузишга ҳам йўл қўймоқдалар. Жумладан, кечки мактаб ўқувчиларининг иш сменаси ўқиш учун мослаштирилмайди, улар учун ҳар доим ҳам қисқартирилган иш куни ёки бир куни камайтирилган ҳафтаси жорий қилинмайди. Айрим ҳолларда ўқувчиларга имтиҳонлар топшириш учун ҳақ тўланадиган ўқувчилик отпускаси берилмайди. Ана шундай нуқсонлар Ангрен кўмир разрезида содир бўлмоқда.

Яна бир ташвишли факт ҳақида тўхталиб ўтмоқчиман. Айрим корхоналарнинг раҳбарлари йиллаб ишчи ёшлар мактабларида бўлишмайди. Улар ўқувчилар рўйхатини топшириш билан чекланадилар, холос. Масалан, 4-кечки мактабда ўнлаб корхоналарнинг ёш ишчилари таълим олишяпти. Лекин ўтган ўқув йили давомида ана шу корхоналар маъмурияти партия, касаба союз ва комсомол ташкилотининг бирорта ҳам вакили мактабда бўлмаган.

«Ҳар бир ёш меҳнаткашга — ўрта маълумот!» шиори остида Бутуниттифоқ кўриги икки йилдан бери давом этмоқда. Лекин бу кўрикда фақатгина кон устини очиш разрези ва 7-автотранспорт контораси коллективлари фаол иштирок этмоқдалар. Жуда кўп раҳбарлар ва партия ташкилотларининг секретарлари ана шундай кўрик бораётганлигидан етарли хабардор ҳам эмаслар. Шаҳар халқ маорифи бўлими ва шаҳар комсомол комитети бу кўрикка бошчилик қилмаяптилар, унинг шартлари бажарилиши устидан назоратни етарли олиб боришмаяпти.

Дарсларнинг сифати, уларнинг самарадорлиги ҳам кўп ҳолларда талабга жавоб берарли даражада эмас. Дарслар кўпинча паст илмий ва методик савияда ўтказилади, кўргазмали қуроллардан фойдаланилмайди, тажриба ва лаборатория ишлари намойиш қилинмайди. Кечки мактабларнинг кўпчилик ўқитувчилари ўриндошлиқ бўйича ишлайдилар. Масалан, 2-мактабдаги етти ўқитувчидан олти педагог шундай ишламоқда. 5-мактабда ҳам ана шу аҳвол содир бўляпти. Айрим ўқитувчиларнинг ҳафталик дарслари 40—50 ва ундан ҳам кўпроқ соатни ташкил этмоқда. Бу эса дарсларнинг паст савияда қизиқарсиз ўтаётганлигининг асосий сабабларидандир.

Яқинда бўлиб ўтган шаҳар партия ташкилоти активи йиғилиши кечки ишчи ёшлар мактабини яхшилашга қаратилган жуда фойдали тавсиялар ишлаб чиқди. Корхоналар, қурилишлар, ташкилотлар ва муассасалар мактабларга оталик ёрдамини кўрсатишни яхшилаб борадилар. Биз бошқа шаҳарлар тажрибаси асосида кечки мактабларда сиртқи синфлар очамиз. Корхоналардаги бригадалар, участкалар ва цехлараро ўзаро мусобақа натижалари якунланганда ана шу коллективларни ташкил этувчи ишчиларнинг умумий билим даражаси ҳам ҳисобга олинади. Шунингдек, «ишлаб чиқариш ва ўқиш аълочиси» номини таъсис этиш ниятидамиз. «Коммунистик меҳнат зарбдори», «Касбининг энг яхши ишчиси» номларини бериш умумбилим даражасига боғлиқ қилиб қўйилади.

Шаҳар партия комитети ҳузурида шаҳар халқ маорифи бўлими, корхоналар партия, касаба союз ва комсомол ташкилотларининг ёшларнинг умумий билим ва маданий-техник даражасини ошириш бўйича фаолиятларини марказлаштириш учун махсус комиссия тузилди. Бу комиссияга шаҳар партия комитетининг секретари М. Орифжонов бошчилик қилмоқда.

Кечки ишчи ёшлар мактабларининг таълим-тарбия соҳасидаги фаолиятларини яхшилашга қаратилган жуда кўп бошқа тадбирларни ҳам амалга оширишни мўлжаллаб турибмиз. Бу масала бундан буён ҳам шаҳар партия ташкилотининг диққат марказида туради.

4-«Далварзин» совхозининг илғор механизатори Ғофур Тожибоев бу йил ўз звеносига бириктилган 70 гектар ерининг ҳар гектаридан 30 центнердан «оқ олтин» етиштириш учун курашмоқда.
Суратда: Ғ. ТОЖИБОЕВ. Т. Маҳкамов фотоси.

ҒАЛЛА ЎРИМИ ҚИЗҒИН БОРЯПТИ

Қурама тоғ тизмаларига туташ майдонлар... Бу ерда инсониниг ризқу насибаси — олтин бошоқлар қуёш нурида товланиб, саратоннинг илиқ шабадасида чайқалиб турибди. Бошоқлар тўқ ва сара. Ана шу ҳосилнинг бунёдга келтириш учун Оҳангарон районидаги «Тошкент от заводи» ғаллакорлари самарли меҳнат қилдилар. Улар кузги, баҳорги буғдой ва арпаларни юксак агротехника қоидалри асосида парваришлаб, мўл ҳосил тўплашга муяссар бўлдилар.

Ёзнинг долзарб дақиқаларида совхоз ғаллазорларида ўрим-йиғим ишлари қизғин бораяпти. Хўжаликдаги 15 та комбайн мунтазам равишда ишлаб турибди. Уларни бошқараётган Бандаренко, Ганчаров, Ғозиев, Турсунқулов, Исмоилов сингари комбайнчилар ўзларига белгиланган нормани бир ярим — икки баробардан бажараяптилар.

— Бу йил давлатга ҳар гектар майдондан 15 центнердан ғалла жамғариб, жами — уч минг 173 тонна дон етказиб беришга аҳд қилганмиз, — дейди совхоз директори Шавкат Жафаров. — Шу мақсадда хўжалигимизнинг ҳар бир ғаллакори буғдой ва арпаларнинг сира нобуд қилмасдан йиғиб-териб олиниши учун астойдил ҳаракат қилаяптилар. Бўлимларимиздаги ғалла ўрими билан боғлиқ бўлган барча ишлар социалистик мусобақа асосида ташкил этилган. Ҳар ўн кунда мусобақа натижалари якунланиб, ғолибларга тегишли пул, буюм мукофотлари ҳамда вимпеллар топширилаяпти. Шунингдек, ғаллакорларимизга унумли меҳнат қилиб, маданий хордиқ чиқаришлари учун зарур бўлган шарт-шароитлар яратиб берилган.

Шуни ҳам айтиш керакки, ғаллани жамғариб олиш билан бир қаторда чорва моллари учун озуқа жамғаришга алоҳида эътибор бераяпмиз. Сомонлар пешма-пеш пресслаб, тегишли жойларга ташиб келиниб, ғарамланаяпти. Шу билан бир қаторда ғалладан бўшаган майдонлар шудгорланаяпти.

Оҳангарон районидаги бошқа ғаллакор хўжаликлар ҳам ўз ишларини шу куннинг талаби асосида ташкил этишган. Район ғаллакорлари тўққизинчи беш йилликнинг зарбдор учинчи йилида 18 минг тонна ғалла етиштириш йўлида фидокорона меҳнат қилаяптилар. Ғаллазорларда мўл ҳосил тўпланган, ўрим қизғин бораяпти. Бу соҳада райондаги «Тошкент от заводи» совхози билан бир қаторда «Ғаллақудуқ», «Тўртинчи Оҳангарон», каби хўжаликлардаги ишларни мисолга келтириш мумкин.

Н. МАНСУРОВ.

ОНА ВАТАН БЎЙЛАБ

Ставрополь. Бу ўлка ғаллакорлари она-Ватанга беш йилликнинг учинчи йилида 2 миллион 50 минг тонна дон топшириш учун курашмоқдалар. Светлоградский ғалла қабул қилиш пункти ҳар суткада 15 минг тоннага яқин ҳосилни қайта ишлаш қувватига эга. Суратда: Петров районидаги «Победа» колхози қизил карвони ғалла ҳасилини қабул қилиш пунктига топшириш пайти.
К. Тарусов фотоси.
ТАСС фотохроникаси.

СССР Фанлар Академияси ҳузуридаги ер магнетизми, ионосфера ва радио тўлқинлари тарқатувчи институт Совет Иттифоқининг энг кекса геофизика муассасаларидан биридир. Бу олий ўқув юрти олимлари яратган янгиликлар совет фанида ажойиб аҳамиятга эга. Ҳозирда жаҳоннинг қирқдан ортиқ мамлакати бу олий ўқув юрти билан илмий алоқа қилмоқда. Суратда: гелиофизика лабораториясининг кичик илмий ходими В. Н. Ишков телескоп орқали қуёш системасини кўзатмоқда.
В. ЯНКОВ фотоси.

Тюмень области. Тюмень — Тобольск—Сургут темир йўли қурувчилари янги линияни муддатидан илгари фойдаланишга топшириш ниятида ўзаро мусобақани қизитиб меҳнат қилмоқдалар. Темир йўллар йирик «қора олтин» кони бўлган Мамонт посёлкасигача етиб келди. Суратда: трассанинг шимолий участкаларидан бири.
И. Сапожков фотоси.
(ТАСС фотохроникаси).

Дунё хабарлари

МАМЛАКАТЛАР ОДАМЛАР ВОҚЕАЛАР

ВЕНГРИЯ—ВЬЕТНАМ ДЎСТЛИГИ МИТИНГИ

БУДАПЕШТ, 18 июль. (ТАСС). Чепель металлургия ва машинасозлик комбинатида кеча Венгрия-Вьетнам дўстлиги митинги ўтказилди. Митингнинг неча минглаб иштирокчилари Вьетнам Меҳнаткашлар партияси Марказий Комитети Сиёсий Бюросининг аъзоси, ВДР ҳукуматининг бош министри Фам Ван Донг бошчилигидаги партия-ҳукумат делегациясини қизғин табрикладилар.

Венгрия Социалистик ишчи партияси Марказий Комитети Сиёсий Бюросининг аъзоси, Венгрия Халқ Республикаси Министрлар кенгашининг раиси Ене Фок митингда сўзлаган нутқида бундай деди: Вьетнам делегациясининг Венгрия Халқ Республикасига қилган визити ВДР ва бутун Вьетнам халқининг тарихда янги палла бошланган бир вақтга тўғри келди. Ене Фок айтдики, халқаро сиёсат соҳасида кескинликни юмшатиш тенденцияси кучайиб бормоқда, социалистик мамлакатлар изчил ленинча сиёсатининг таъсири тобора яққол кўринмоқда. КПСС XXIV съездида эълон қилган буюк тинчлик программаси муваффақиятли суратда амалга оширилмоқда.

Ене Фок ишонч билдириб айтдики, Вьетнам партия—ҳукумат делегациясининг Венгрия Халқ Республикасига визити венгер ва вьетнам халқларининг дўстлигини, социалистик ҳамдўстлик мамлакатларининг бирлиги ва жипслигини мустаҳкамлаш ишига қўшилган муҳим ҳисса бўлади.

Фам Ван Донг ўзининг жавоб нутқида самимий дўстона кутиб олганлиги учун венгер халқига чин кўнгилдан ташаккур билдирди. У Венгриянинг Вьетнам Демократик Республикасига шу вақтгача бериб келган ёрдамининг ҳақи ундириб олинмайди, деган қарор қабул қилганликлари учун партия—ҳукумат делегацияси номидан Венгрия Социалистик ишчи партияси ва Венгрия ҳукуматига самимий миннатдорчилик изҳор қилди.

Вьетнам делегациясининг бошлиғи Венгрия пойтахти аҳолисига шу сўзлар ёзилган байроқни топширди: «Яшасин Вьетнам ва Венгер халқларининг абадий бузилмас қардошларча дўстлиги ва жанговар бирдамлиги».

БКП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ ПЛЕНУМИ

СОФИЯ. 18 июль. (ТАСС). Бу ерда БКП Марказий Комитетининг пленуми очилди. БКП Марказий Комитетининг биринчи секретари, БХР давлат кенгашининг раиси Т. Живков халқаро аҳволнинг баъзи бир масалаларига бағишлаб доклад қилди.

Пленум ишида партия Марказий Комитетининг аъзолари ва аъзоликка кандидатлардан ташқари марказий контрол-ревизия комиссиясининг аъзолари. Болгария деҳқонлар халқ иттифоқи доимий органи аъзолари, министрлар, министрларнинг ўринбосарлари, жамоат ташкилотлари ва ижодий союзларнинг раҳбарлари, элчилар, министрликларнинг раҳбар ходимлари, оммавий аҳборот воситаларининг вакиллари иштирок этмоқда.

ЙИЛНИНГ БИРИНЧИ ЯРМИ ЯКУНЛАРИ

ВАРШАВА, 18 июль. (ТАСС). Польша бирлашган ишчи партияси Марказий Комитети Сиёсий Бюроси билан Польша Халқ Республикаси ҳукумати президиумининг кеча бўлиб ўтган қўшма мажлисида шу йилнинг биринчи ярмида халқ хўжалик планининг бажарилиш якунлари жамланди. Қабул қилинган қарорда таъкидлаб ўтилгандек, йилнинг биринчи ярмида халқ хўжалигининг асосий тармоқлари тез суръатлар билан ривожланди, социал соҳада Польша бирлашган ишчи партияси У1 съезди программасида белгиланган вазифалар муваффақиятли бажарилди.

Польша бирлашган ишчи партияси Марказий Комитетининг Сиёсий Бюроси ва ҳукумат президиуми идораларга ҳамда партия органларига ишлаб чиқариш вазифаларини бажаришга қаратилган тадбирларни бундан буён ҳам амалга оширишни тавсия этди. Иқтисодий пропорцияларни янада яхшилаш, меҳнат унумдорлигини янада тез суръатлар билан кўпайтириш зарур эканлигига эътибор жалб этилади.

АФҒОНИСТОНДАГИ ВОҚЕАЛАРГА ДОИР

ДЕҲЛИ, 19 июль. (ТАСС). Кобул радиоси Афғонистон пойтахтида ҳаёт нормаллашиб бораётганлигини хабар қилди. Радио эшиттиришда айтилишича, янги республика маъмурияти мамлакатга муваффақиятли раҳбарлик қилмоқда. Армия, ёш офицерлар ҳамма жойда аҳволни назорат қилиб турибдилар ва ўз бурчларини бажармоқдалар.

Афғонистон республикаси номидан Кобул радиоси орқали мамлакат аҳолисига мурожаат эшиттирилди. Бу мурожаат интизом ва тартибга риоя қилишга ҳамда нормал ишни давом эттиришга даъват этади.

Кобулдаги вазият осойишта Шаҳар транспорти ишлаб турибди. Шаҳар телефон шохобчаси ва телеграф ҳали иш бошлаганича йўқ. Ҳарбий бўлинмалар ғарб мамлактларининг баъзи элчихоналарини қўриқлаб турибдилар.

Қобул радиосининг хабар беришича, Сардор Муҳаммад Довуд бугун Афғонистон республикасининг президенти деб эълон қилинган. Хабарда яна айтилишича, Муҳаммад Довуд ташқи ишлар министрлиги ва мудофаа министрлигига ҳам бошчилик қилади.

С. Довуд 1953 йилдан 1965 йилгача Афғонистоннинг бош министри бўлган эди.

Норвегияда йирик нефть сақланадиган «Экофиск» қурилиши ниҳоясига етказилди. Бу ўзига хос «сузувчи» нефть омборини етти кунда 300 километр масофага қўзғатиш мўлжалланмоқда. Суратда: «Экофиск» нефть омбори ўзининг доимий манзилгоҳи томон йўл олмоқда.

НТБ—ТАСС фотоси.

КУРАШ КУЧАЙИБ БОРМОҚДА

РИМ. 16 июль. (ТАСС). Италия меҳнаткшлари тирикчилик қимматлашиб бораётганлигига, ишсизлик авж олаётганлигига қарши, янги меҳнат шартномаларини тузиш учун, ҳукуматнинг мамлакат бошидан кечираётган жиддий иқтисодий социал тенгликни тугатиш йўлида зарур чоралар кўриши учун кескин курашни давом эттирмоқалар.

Базиликата вилоятида батраклар ва чоракорлар нарх-навонинг кўтарилишига чек қўйишни талаб этиб забастовка ва оммавий намойишлар ўтказмоқдалар. Флоренцияда тирикчиликнинг қимматлашувига қарши норозилик хатига 20 минг имзо тўпланди. Казертада пенсияларнинг оширилишини талаб этган аризага имзо тўплаш давом этмоқда.

Неаполь вилоятидаги батраклар ва қишлоқ хўжалик ишчиларининг узоқ давом этган кураши ғалаба билан тугалланди. Улар ер эгаларини янги меҳнат шартномаларини имзолашга мажбур қилдилар. Бу шартномалар иш ҳақининг оширилишини, касаба союзлари ҳуқуқларининг эътироф этилишини ва иш билан таъминлашни кўзда тутади. Бриндизи вилоятининг батраклари касаба союзларининг ташаббуси билан 24 соатлик забастовка ўтказдилар. Ер эгалари янги меҳнат шартномаси тўғрисидаги музокараларни пайсалга солганлигига қарши норозилик билдириш юзасидан ана шу забастовка уюштирилди.

АНГЛИЯ ВДРНИ ТАНИДИ

ЛОНДОН. 18 июль. (ТАСС). Англия ҳукумати Вьетнам Демократик Республикасини таниганлигини эълон қилди. Ҳар икки мамлакат ўртасида дипломатия муносабатларини ўрнатиш тўғрисидаги музокаралар дипломатия йўли билан олиб бориладжаги парламентда эълон қилинди.

БЕРЛИНДА МАТБУОТ КОНФЕРЕНЦИЯСИ

БЕРЛИН, 18 июль. (ТАСС мухбири). Шу йил 2—9 сентябрда Лейпцигда халқаро кузги ярмарка ташкил этилади. Жаҳондаги 50 дан ортиқ мамлакатнинг 6 мингта яқин саноат корхонаси ва ташқи савдо бирлашмалари ўз маҳсулотини шу ярмаркада намойиш қилади. Лейпциг ярмаркасининг бош директори Ф. Вонзак матбуот конференциясида шу тўғрида маълумот берди.

Лейпцигдаги кузги ярмарка деди Ф. Вознак, социалистик иқтисодий интеграция комплекс программаси қабул қилингандан кейин ўтган икки йилдан кўпроқ вақт мобайнида ўзаро иқтисодий ёрдам кенгашига аъзо бўлган мамлакатлар икки томонлама ва кўп томонлама ҳамкорлигининг муваффақиятларини намойиш қилади.

Совет Иттифоқи аввалги йиллардагидек бу йил ҳам ярмарканинг энг йирик иштирокчиси бўлади. Совет Иттифоқининг экспозицияси 20 та ташқи савдо бирлашмаси маҳсулотларининг 7 мингдан ортиқ нусхасидан иборат бўлади.

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

ПАРИЖ. 18 июль. Францияда шу йилнинг дастлабки олти ойи мабайнида автомобиллар фалокати натижасида 7.341 киши ҳалок бўлган ва 183.647 киши жароҳатланган. Франц-пресс агентлиги бу рақамларни келтириб, шу давр ичида йўлларда жами 132.130 марта жиддий ҳодиса рўй берганлигини таъкидлайди.

ДЕҲЛИ. 18 июль. Тинчлик ва адолат Умумҳиндистон ташкилоти Португалия қўшинларининг Мозамбик тинч аҳолисига нисбатан қилган ваҳшиёна ҳаракатларини кескин қоралади. Ташкилот ўз баёнотида таъкидлаб ўтганидек, Ҳиндистоннинг барча тараққийпарвар ва демократик кучлари мозамбик халқининг ҳаққоний курашини батамом қўллаб-қувватламоқдалар. Ташкилот мозамбик халқининг тез орада империализм ва мустамлакачилик кучлари устидан ғалаба қозонишига ишонч билдирди.

ҚАЛБ ТАШАККУРИ

К. Ахмедова

Ф. Нигмонов

Т. Г. Ильина

Бармоғингиздаги зирапчани олиб ташлаб, танангизни оғриқдан ҳоли қилган киши сизнинг кўзингизга ҳамиша меҳрибон, ғамхўр бўлиб кўринади. Юрак касалингизга малҳам бўлган, ёруғ жаҳонни кўрмаган кўзингизни очиб сизни бир умрга бахтиёр қилган докторчи? Эҳа, бу олижаноб касб соҳиблари ҳақида дилингизда бор бўлган жамики олқиш сўзларингизни улар шаънига айтсангиз ҳам озлик қилаётганга ўхшайди.

Хушмуомалалиги, давосининг «сеҳри», ёнма-ён ишлайдиган ходимларининг устозлари сингари ёқимлилиги, қўллари енгиллиги туфайли доктордан шифо топган беморларнинг дил сўзлари, қалб ташаккурларини баён этиб, бизга ёзиб юборган хатлардан сатрлар келтирмоқчимиз.

«Мен қаттиқ шамоллаб дардга чалиндим. Ўтиб, кетар деб уч-тўрт кун уйда ётдим. Касаллик зўриқиб борарди. Иссиқлик даражаси кўтарилиб, алахлай бошлаганимда касалхонага олиб боришибди. Эртасига ўзимга келиб кўзимни очсам тепамда оқ халат кийган кишилар туришибди. Улардан бири менинг пешанамни ушлаб, ёнидагиларга дори-дармон буюряпти. У мен даволанаётган область касалхонаси терапия бўлимининг мудири Фахриддин ака эди.

— Қалай, яхши ухладингизми, — деди у. — Сиҳатингиз бирмунча яхши. Унча-мунча касалга бўш келманг, ким айтади сизни боғбонлар сардори деб. Бир кун боққа оралаган киши ўн йил касал бўлмайди, дейди бизнинг докторлар. Сиз боғдан чиқиб, боғга кирасизу, яна...

Доктор шу гапларни айтар экан, гўё у менинг танамдан дард оғриқларини суғуриб олаётгандек бўларди. Дарҳақиқат, боғбонга боғдан, чавандозга учқур отдан, умуман кишининг касби-корига қараб гапирилса одам дадиллашади, касбимни улуғлаяпти, деб мағрурланади, касалини ҳам унута боради. Касалликни унутиш бардамлик нишонаси.

Қишлоғимизда бир чавандоз бўлгучи эди. Яхши от ҳақида гап кетганда кечагина улоқда синган оёғини ҳам унутиб, ўрнидан туриб кетганини ўз кўзим билан кўрганман. Мен ҳам ҳозир шунақа ҳолатда эдим. Доктор Фахриддин ака менга боғ ва боғбонлик ҳақида гапира бошлагандаёқ дардим эсдан чиққан, ҳаёлим боққа кўчган эди. Шунча кундан бери оҳ-воҳ қилиб ётган эдим. Ия, тажрибага қўйган лимон кўчатлари нима бўлди, қаламчалар уна бошлаганмикан, Тожикистонга лимон кўчати жўнатмоқчи эдик, нима бўлдикин. Халқ хўжалиги ютуқлари виставкаси янги нав лимонлардан намуна сўраганди, юборишдимикин...

Ўзингиз ўйланг, шунча «ташвишдан» кейин касал эсга келадими. Беморнинг вужуди касалхонадан тезроқ чиқиб кетишга мойил бўлса докторнинг уколи ҳам, дориси ҳам тез ва яхши таъсир қиларкан. Мен аввало область касалхонаси терапия бўлимининг мудири Фахриддин Ниғмонов, физиотерапия бўлимининг мудири Э. Валиеваларнинг самимий муомалалари, дард сирларини аниқ билиб дори беришлари, ҳамшираларнинг шакар гуфтолиги, касалхонадаги жуда яхши шароит минг бир дардга даво эдиким, мен ҳам улардан шифо топдим.

Зайниддин Фахриддинов — республикада хизмат кўрсатган агроном».

«Врачларни саломатлик посбонлари», деб жуда тўғри таърифлашади. Шу меҳрибон посбонлар бўлмаганда, мен ўйлайман, оёққа туриб кета олмасдим.

Ёмон дард елкадан ушлаб йиқитади, дейишади. Жуда тўғри экан. Соппа-соғ ишлаб юрардим. Бирор марта касал бўлиб ётмаганман. Ўтган йилнинг қишида, иш билан овора бўлиб турганимда юрагимда шундай оғриқ пайдо бўлди, жонимни қаерга қўйишни билмай қолдим. Шаҳримиздаги 10-касалхонага олиб боришганда оғриқ зўриққандан, зўриқарди. Мени **Кашифа Аҳмедова** бошчилик қиладиган 1-терапия бўлимига ётқизишди.

Халқимизда дард ботмонлаб келади, мисқоллаб кетказилади, деган гап бор. Жуда тўғри экан. Кашифахон қизим кўрганда, ҳар хил даво усулларини қўллаганда касалим бир даража йўқолаётгандек бўларди, кун сайин олдинга қарардим.

Мана, тузалиб, бардам бўлиб кетдим. Аввалгидан яхшироқ, чаққонроқ ҳаракат қиламан, ишимни давом эттиряпман. Хонаси келиб қолганда яна шуни ҳам айтиб ўтмоқчиман. Доктор буюрган дорини, уколни ўз вақтида, у айтгандек қилиб беришда ҳам гап кўп экан. Мен врач Р. Тонивицкая, ҳамшира К. Мажидовалардан ҳам умрбод миннатдорман. Улар устозлари каби касалларга меҳр-муҳаббат, ихлос билан қарайдилар.

Раҳимберди Эгамбердиев, Калинин районидаги Охунбобоев номли қўйчилик совхозининг ходими».

Кашифа Аҳмедова ҳақида редакциямизга келган миннатдорчилик хатлари жуда кўп. Биз улардан айримларинигина баён қилаётирмиз. Унинг қўлида даво топган, унинг шаънига ҳамиша илиқ сўзлар айтиб юрувчи **Комил Файзиев** қуйидагиларни ёзади:

«Опа касалга меҳр билан қарайди. Гўё унинг дардини унинг ўзи ҳам қўшилиб тортаётгандек бўлади. Шунинг учун ҳам Кашифа опа даволаган касал тез тузалади, бардам бўлиб кетади. Бола-чақамиз билан бирга унга раҳмат айтамиз».

Қуйида баён қилинадиган хатни ўн беш ёшли қиз Люба Кирилова юборган.

— Менинг чексиз қувончим еру-кўкка сиғмайди, — деб ёзади у, — мен ўн беш ёшимга қадар кўр эдим. Кўрлар мактабида ўқиб юрардим. Бир кун онам билан бирга у ишлайдиган «Ўзбекистон» паррандачилик фабрикасининг директори Шокиржон Аҳмаджонов кабинетига кириб қолдим. У менинг кимлигимни, кўзимга нима қилганлигини сўради. Онам қизим туғма кўр, деб унга пичирлаб айтди-ю, овози қалқиб кетди. Бу гапни айтганда, онамнинг ҳозирги ҳолатининг қанақалигини оналаргина тасаввур қила олса керак. Шундан кейин ҳаммалари жим бўлиб қолишди. Бечора қизчани ранжитиб қўйдик, чоғи, деб ўйлашган бўлса керак. Мен эса гап давом этаверса-ю, бирор доктор топилиб қолиб, менинг кўзим очилса, деб ўйлардим. Яна гапни Шокиржон Аҳмаджонов давом эттирди.

— Ажойиб бир доктор бор. Унга бир кўрсатайликчи, — деди.

Тез ёрдам касалхонасига, кўз касалликлари бўлимига олиб боришди. Бу ерда мени Т. А. **Коваленко** кўрди. Орадан кўп ўтмай профессор **Татьяна Георгиевна Ильина** операция қилди. Шу йил саккизинчи январь куни кўзимни ўраб боғланган бинт ечилди.

Ёруғ дунёни кўрдим... Одамларни кўрдим. Овози қулоғимга ҳамиша жуда ёқимли эшитилган халоскорим Татьяна Георгиевнанинг юзларини кўрдим. Бундан олдин унинг қўлларини силаб ўзимча юз, кўз тузилишларини тасаввур қилгим келарди, қалбим сезгандек у ёқимли ғамхўр қиёфадаги хушрўй аёл экан...

Инсон шифокори ҳисобланган уч врач ҳақида гап юритдик, улар қўлида дардларига даво топган кишиларнинг қалб ташаккурларини баён қилдик. Биз ҳам уларга қўшилиб, инсон саломатлиги йўлида ҳормай-толмай ҳаракат қилаверинглар, ўзларингиз ҳам доимо саломат бўлинглар, деймиз.

С. МАҲКАМОВ.

Спорт

Биринчи лигада

Агар мамлакат биринчилиги учун биринчи лига турнир жадвалига назар ташлайдиган бўлсак, ҳамон олий лигада қатнашиш ҳуқуқини берадиган иккита йўлланмага даъвогарлик қилаётган иккита командани айтиб бериш муаммо. Мавсум бошларида кўп сонли ишқибозлар қатори мутахассислар ҳам олий лигада бир неча йил қатнашиб, катта тажриба тўплаган «Нефтчи», «Черноморец», «Локомотив», қолаберса Кутаиси автозаводчилари билан Куйбишевнинг «Крилья Советов» ҳамда Ивановонинг «Текстильщик» командалари асосий даъвогар бўлишса керак деб ўйлашган эди. Яна бир турдан кейин командалар биринчи давра ўйинларини якунлашади. «Нефтчи» 18-турда ўз майдонида Запорожьенинг «Металлург» командасини қабул қилиб, 4:0 ҳисобида ғолиб келди ва учинчи ўринга кўтарилиб олди. «Черноморец» ҳам бу турда ғалаба қозонди. Одессаликлар Куйбишевнинг «Крилья Советов» командасини 3:0 ҳисобида мағлубиятга учратишди. Шу турдаги бошқа ўйинлар қуйидаги натижалар билан тугади: «Олға» (Фрунзе) — «Спартак» (Нальчик) — 1:2; «Строитель» (Ашхабад) — «Торпедо» (Кутаиси) — 2:3, «Помир» (Душанба) — «Спартак» (Оржоникидзе) — 5:0, «Металлист» (Харьков) — «Кузбасс» (Кемерово) — 4:2, «Нистру» (Кишинев) — «Звезда» (Пермь), «Спартак» (Иваново Франковск) — «Шахтер» (Қарағанда) учрашувларида 11 метрлик жарима тўпи тепилгандан кейин Кишинев ва Қарағанда командалари биттадан очкога эга бўлишди. Бу командаларнинг асосий вақтдаги ўйин 2:2 ҳисобида дуранг бўлиб тугаган эди.

Кишиневнинг «Нистру» ҳамда Липецкнинг «Металлург» командалари олдинда боришмоқда. Пешқадам ҳисобида 26 очко, иккинчи ўринда бораётган «Металлург» ҳисобида 23 очко бор. Турнир жадвалида олтинчи ўринни эгаллаб турган «Локомотив» 20 очко тўплади. Навбатдаги 2—3 тур турнир жадвалининг юқори қисмида бораётган командалар ўрнига катта таъсир этиши мумкин. Бу пешқадамларнинг бўлажак учрашувлар натижасига боғлиқ.

ВАТЕРПОЛЧИЛАРИМИЗ МЕДАЛГА ДАЪВОГАР

Ёшларнинг Бутуниттифоқ спорт ўйинлари программаси асосида Львовда ўтказилаётган ватерполчиларнинг дастлабки мусобақалари тугади. Москва, Ўзбекистон ва Украина командалари ўз группаларида мағлубиятга учрамай, голиб чиқдилар. Бу уч команда Озарбайжон, Грузия ва Ленинград командалари билан биргаликда кучли олтиликни ташкил этиб, медаллар учун ўзаро баҳслашадилар.

Учинчи группада мусобақалашган Ўзбекистон ватерполчилари Грузия ва Қозоғистон командаларини енгиб, икки турдан кейиноқ пешқадам бўлиб олдилар.

Редактор
А. ИСМОИЛОВ.

БЕМИННАТ ҲИЗМАТ

Пойтахтимизда аҳоли сони кундан-кунга кўпайиб бораётир. Уларга медицина хизмати кўрсатишни яхшилаш, турли касалликларнинг олдини олиш борасида шифокорлар фидокорона меҳнат қилмоқдалар. Аҳолини керакли дори-дармонлар билан таъминлаш йўлида катта тадбирлар амалга оширилмоқда. Тошкент шаҳар дорихоналар бошқармасининг бошлиғи М. Мўминов мухбиримиз билан суҳбатда қуйидагиларни айтди.

Ҳозир 90 дан ортиқ йирик дорихона меҳнаткашлар хизматида бўлмоқда. 150 дан ортиқ дорихона шохобчалари эса пойтахтимизнинг поликлиника ва амбулаторияларида ишлаб турибди. Кўпчилик дорихоналарда 80 процентдан ортиқ дори-дармонлар олдиндан тайёрлаб қўйилмоқда. Бу тадбир бир томондан вақтни тежаш имконини берса, иккинчи томондан дорихона ходимлари ишини енгиллаштирмоқда. Дастёри йўқ беморлар уйларига рецепт асосида дори етказиб бериш ишлари ҳам бажарилаётир. Бу беминнат иш пойтахтимизнинг 712, 1, 7, 631, 775 ва бошқа жуда кўп дорихоналарида ташкил этилган.

Дорихоналарда справкалар бюросини ташкил этилиши меҳнаткашларга катта қулайлик яратиб берялти. Улар қаерда қандай дорилар борлигини аниқлаб беришади. Шу боисдан ҳам дорихоналарда справкалар бюросини янада кўпайтириш, улар ишини намунали йўлга қўйиш борасида бир қанча ишлар амалга оширилмоқда. Меҳнаткашларнинг талабига биноан ҳозир 20 дан ортиқ дорихоналарда справкалар бюроси ишлаб турибди. Бу йил яна 7 та бюро ташкил этилади. Октябрь районидаги 254 ва Ҳамза районидаги 332-дорихоналарда бюролар ташкил этилди.

Тунда навбатчилик қилувчи дорихоналар ҳам кўпгина жойларда ташкил этилаётир. Бу тадбир аҳолига катта қулайлик туғдирмоқда. Дорихона ходимлари иложи борича меҳнаткашларга ўз вақтида дори-дармонлар тайёрлаб беришга ҳаракат қилишмоқда. Ҳозир 26 та дорихонада навбатчи фармацевтлар ишлаяпти. Аҳолининг талабига биноан Бешқайрағоч, Сергели, Янгиобод ва Қорақамиш массивларидаги дорихоналарда кечки сменалар ташкил этилди.

Тўққизинчи беш йилликнинг ҳал қилувчи йилида янги типдаги дорихоналар сони анча кўпайди. Октябрь районидаги Марказ-15 кварталида бунёд этилаётган янги дорихона яқин кунларда ишга туширилади. Бу ерда 15 дан ортиқ фармацевт аҳоли хизматида бўлади. Дорихона замонавий асбоб-ускуналар билан жиҳозланган бўлиб, дорилар олдиндан тайёрлаб қўйилади. Дориларни телефон орқали заказ қилиш ҳам мумкин бўлади. Чилонзорнинг 21-кварталида, Қўйлиқ, Қорақамиш ва Юнусобод массивларида ҳам янги типдаги дорихоналарни қуриб битказиш мўлжалланмоқда.

КЎКЛАМ КЎРКАМЛИГИ БОР БУНДА

Диёримизда оромгоҳ жойлар жуда ҳам кўп. Лекин Хумсоннинг файзи ўзгача. Бу ернинг хушманзара табиати, зилол сувлари ҳар бир кишини ўзига мафтун этмай қолмайди.

Мингбулоқ, Кенгсой, Улкан ёнғоқ, Қорақўзи тоғлари билан ўралган. Угам дарёсининг қирғоғига жойлашган «Хумсон» санаторийсининг ташкил этилганига ҳали кўп вақт бўлгани йўқ. Шунга қарамай бу оромгоҳ тезда дам олувчиларнинг севимли жойига айланиб қолди. «Хумсон»нинг манзараси, иқлими Кавказ тоғлари бағрига жойлашган. Кисловодск санаторийларини эслатади.

Ёзнинг жазирама иссиқ кунларида бу ерда кўклам кўркамлигини кўриш мумкин. Ҳаммаёқ гуллар чаманига бурканган. Эндигина шивалаб ўтган ёз ёмғиридан сўнг қуёшнинг заррин нурлари Хумсон табиатини янада гўзаллаштириб юборади. Майин эсаётган ёқимли шабада эса турфа гулларнинг муаттар атрини димоғингизга олиб келади. Эрта тонгдан булбул хонишини тинглаганингизда оламолам ҳузур қиласиз.

«Ўзбекбирлашув»га қарашли бу шифобахш маскан шу йил 24 апрелдан даволанувчиларни ўз бағрига ола бошлади.

— Хумсон шароитида, дейди санаторийнинг бош врачи — Қодир Ғафуров, — асаб системасининг чарчаши сабабли содир бўладиган касалликлар, гипертония касалининг биринчи, иккинчи формаси, нафас йўлининг касалликлари, сурункали бронхит хамда ўпка эмфиземаси каби қатор касалликка чалинган беморлар даволанади. Шу кунгача санаторийимизда етти юздан ортиқ киши дам олиб, шифо топиб меҳнат кучоғига қайтди. Бу йил даволанувчиларнинг сони 2100 га етади.

Врачлар П. Алферова, Х. Исломов, ҳамширалар О. Тошбоева, Л. Модускова кабиларнинг хизматидан даволанувчилар хурсанд. Санаторий ходимлари хушмуомала ва меҳнатсеварликлари билан бу ерга келувчилар ҳурмат-эътиборини қозонишяпти.

— Жуда кўп санаторий ва дам олиш уйларида бўлганман, — дейди машҳур бастакор Юнус Ражабий. — Лекин «Хумсон» менда жуда катта таассурот қолдирди.

Худди шундай фикрни бу ерга Белоруссия, Украина, Россия ва Ўрта Осиё республикаларининг турли шаҳарларидан келган меҳнаткашларнинг таклиф ва мулоҳазалар дафтарига ёзиб қолдирган сўзларидан ҳам ўқиш мумкин.

Сув, ҳаво — дардга даво, деганларидек бу ернинг шифобахш чашмалари кислородга бой ҳавоси киши руҳини тетиклаштиради. Тоғ бағрларида турли хил мевали ва манзарали дарахтлар, гиёҳлар жуда кўп, Ҳозир олча, олма, тоғолча, жийда, ёнғоқлар бирин-кетин пишиб етиляпти.

«Хумсон» санаторийсида меҳнат отпускаларини ўтказаётган кишилар ўзлари учун яратилган қулай шароитдан мамнунлар.

М. АБЗАЛОВ.

Суратларда: «Хумсон» санаторийси манзаралари.

Д. Вастанис фотолари.

УМИД УЧҚУНЛАРИ

(*Шеърларга обзор*)

Ҳар бир ҳаваскор шоир қўлига қалам олар экан ўз олдига бир мақсад қўяди, келажакка катта умид билан қарайди. Шеърлари орқали ўқувчиларни руҳлантиришга интилади.

Редакциямизга келаётган ҳаваскорлар шеърлари ана шундай умидли ёшлар етишиб келаётганлигидан далолот беради. Бу ёшларнинг кўпчилигига туроқ, қофия, хижо каби шеър тузилиши қоидаларидан маслаҳат бериб ўтиришнинг ҳожати йўқ. Улар шеърни анчагина яхши тушунишади. «Инжиқ» шеъриятнинг ўзига хос хусусиятларини бирмунча эгаллаганликлари кўзга ташланади. Фикримиз исботи учун **Калинин районлик Ш. Умаров**нинг «Акация гуллари» шеърини тўлиқ келтирамиз:

Палата жимжит.
Деразадан нурлар ёғилар.
Оқ тўшакда бир дардманд
йигит
Кимларнидир кутар, соғинар.
Қалби бирдан ёришар унинг —
Ташқарига тушиб нигоҳи;
Тебранади акациянинг
Оппоқ бўлиб гуллаган шохи...
Хушбўй сочар субҳ насими,
Туйғуларин қўзғар навбаҳор.
Гўё оппоқ рўмолчасини
Дарichадан силкитарди ёр.
О, қандайин тиниқ, мусаффо
Кўринмоқда осмон бўлаги!
Шундай мовий эди, дилрабо
Севиклисин кийган қўйлаги.
Йигит боқар чеҳраси кулиб

Шифохонада, оппоқ тўшакда ётган бемор йигит ҳақида ёзилган бу шеър қаҳрамоннинг умид нурлари билан йўғрилган. Бемор йигит ўз дардидан тушкунликка тушмайди, беҳуда оҳ-фарёд кўтармайди. Балки у ўз дардларини унутиб гўзал ҳаёт сари ошиқади, тузалишига, соғинган ёрнинг келишига бўлган ишонч руҳи ғолиб келади. Шунинг учун ҳам дарichадан кўринган акациянинг оппоқ гуллаган шохи ёрнинг силкитаётган рўмолчаси бўлиб туюлади. Севиклисининг кийган қўйлаги каби мовий ва мусаффо осмоннинг бир парчасини кўриб шеър қаҳрамонининг чеҳраси ёришади. Хаёллари олисларга, ана шу гўзал ҳаёт қучоғига юлқинади.

Шеър ўқувчилар қалбини ҳам руҳлантиради умид нурлари билан ёритади. Шеърнинг кучи ҳам шунда. Лекин шундай бўлишига қарамай, бадиий жиҳатдан мукаммал деб бўлмайди. Баъзи ўринларда мусиқавийликка путур етган. Шунингдек битта «лар» қўшимча мантиқий ғализликка олиб келган. Яъни биринчи банднинг тўртинчи мисрасидаги «Кимларнидир» сўзидаги «лар» қўшимчаси хижо етмай қолганлиги туфайли мажбуран қўлланган, ваҳоланки, бемор йигит ёлғиз севиклиси иштиёқида хаёл сурмоқда. Буни айтишдан мақсад, шоир сўз заргари экан, ҳаваскор ёшлар ҳозирдан бошлаб ҳар бир сўз устида ўйлашлари, қуйма мисралар яратиш учун интилишлари керак деган ниятимизни билдиришдир.

Бекободлик Ҳ. Отақулов (Дилкаш)нинг «Баҳордан нусха», «Тўртлик», «Дипломинг», «Ғузаларим», **тошкентлик И. Ҳасанов**нинг «Ёз номозшомида» сарлавҳали шеърларида ҳам вазн, қофия, туроқлар бир меёрда сақлаб борилган. Уларда айтилмоқчи бўлинган фикр ва мақсадлар ҳам бошловчи ҳаваскор тасаввури, тафаккурига яраша. Баъзан яхши ишланган мисралар, ҳатто бандлар ҳам учраб туради. Лекин улар камчилиги шундаки, кўпинча ички мантиқий изчиликка путур етказган бўлади, ёҳуд айтмоқчи бўлган фикрларини ифодалашда оқсаб қоладилар.

Шуниси қувончлики, кейинги пайтларда редакциямизга ҳаваскор шоира қизларимиз тез-тез ўз машқларини йўллаб туришибди. Бу областимиз миқёсида кўпгина йигитлар билан бир қаторда ҳаваскор қизларимизнинг ҳам шеъриятга бўлган қизиқиши кенгаяётганлигидан гувоҳлик беради. Жумладан қўлимизда **Оржоникидзе районлик Н. Йўлдошева**нинг **кетма-кет юборган** «Онамга», «Шеър ёзсам», «Истагим», «Оҳ, эсламади», «Оддийликдан бошланар ҳаёт», «Саломат», «Дўстимга», «Тўртлик», «Ҳамон йўлдаман», «Изланиб яратгин бахтингни», «Қалбим», «Ўргат бегоналикни», «Дўстларим сизга», «Қизча ёниб айтмоқда қўшиқ» каби бир туркум шеърлари, **тошкентлик Ф. Ҳасанова**нинг «Юр, ўйнаймиз», «Хаёлмисан, эй, муҳаббат», «Инъомли кун», У. Абдуазимованинг «Рашк», «Тўртликлар», «Тонг», «Қора» қиз», «Суратимга маҳлиё», **М. Раҳимжонова**нинг «Баҳор ва табиат», «Шеър ёзгим келади, **зафарободлик Саодат Сафарова**нинг «Откритка қатида уч гул», «Тушларимга кирасан бот-бот» каби шеърлари бор. Булар орасида айниқса У. Абдуазимова, Н. Йўлдошева, С. Сафароваларнинг машқларига умид билан қараса бўлади. Чунончи, У. Абдуазимова «Тонг» шеърида баҳор субҳидамини шундай тасвирлайди:

Қора сочин йиғди тун қизи,
Аста кулиб оппоқ тонг отди.
Мени қувноқ қушлрнинг сози
Ва гулларнинг нозу уйғотди.
Гулдан чамбар тақиб бошига
Кезар эди ўлкамда баҳор.
Ўсма қўйиб қизлар қошига,
Айлар эди ўзидек дилдор.

Шеър шу тарзда давом этади. Сўнгра лирик қаҳрамон тонг нурига чулғанган ўлкасига боқиб ўзини бахтиёр ҳис этади. Гул япроғидаги мусаффо шабнамга меҳр билан юзини ювади. Гўзал бир манзара!

Шунингдек, юқорида тилга олинган ҳаваскор шоиралар шеърларининг тематикаси бой: Муҳаббат, Ватан севгиси, умуминсоний ва фалсафий темалар қамраб олинган. Энг асосийси, юрагига яқин мавзуларга қалам уришган. Бироқ ҳаммасини ҳам келтирилган мисолдаги каби бадиий бақувват деб бўлмайди. «Тонг» шеърини ёзган ҳаваскор шоира бир тўртлигида шундай дейди:

Рашкинг менга ёқади жоним.
Рашкнинг борки, демак севгинг
бор.
Рашк ўтида қоврилсанг доим
Мен сезаман ўзни бахтиёр.

Биринчидан, бу шеър тўртлик талабига жавоб бермайди. Тўртлик тўрт мисрадан иборат бўлгани билан мукаммал, яхлит асар бўлмоғи лозим. Оддий бир гап айтиш билан чегараланиш эмас, балки чуқур фалсафий фикрни ўқувчилар қалбига мафтун этадиган даражада етказишдан иборатдир. Шу нуқтаи назардан қараганда юқоридаги тўртликнинг фикр салмоғи кам. Иккинчидан, биринчи икки мисра мантиқан тўғри-ю, кейинги мисралар эса, акси. Чунки ҳамма нарса меъёрида бўлгани яхши, Ошиқ «доим рашк ўтида қоврилиб» юрадиган бўлса, маъшуқ бахтиёр бўлолмайди. У ҳолда Отеллонинг ёрига солган кун ҳар қандай маъшуқанинг ҳам бошига тушади. Бунинг учун ҳар бир мисрани, ҳар бир сўзни ёзганда чуқур мушоҳада этмоқ зарур.

Биз айтиб ўтган ютуқ ва камчиликлар ҳаваскор қизларимизнинг барчасига ҳам тегишли. Уларнинг шеърларида ҳам мантиқий изчиллиги бузилган мисралар тез-тез учраб туради.

Н. Йўлдошевадан:

«Мен-ку фақат излайман сени,
Юлдузим деб тинмайди
кўзлар(?)».
«Шуҳратни қўй, дўстим
кеккайма,
Чўққилардай бўлма мағрур,
ёт(?)».

Н. Ҳасановадан:

«Эрта туриб бор гўзалликни
Тонгдан олсам кезиб
тоғларни(?)».
Ҳаёт ҳам бир яхшилик қилиб
Орзуимни **кўчирсада нақд** (?)».

М. Раҳимжоновадан;

«Битган шеърларим **қоқиб**
қанот (?),
Ёшлик, бахт, иқболни куйласам,
Шеър кетин (?) қўшиққа
уласам,
Шеър ёзгим келади...».

Албатта, булар тажрибасизлик қусурлари. Машқ давомида йўқолиб кетадиган камчиликлар.

Афсуски, редакциямизга ҳамон пала-партиш ёзилган мазмунан саёз, ҳатто шеъриятнинг оддий қонун-қоидаларига риоя этилмаган шеърий машқлар ҳам келмоқда. Бундай шеърий машқларга **Юқори Чирчиқ районлик С. Урмонов**нинг «Сонет», **оққўрғонлик И. Раҳимов**нинг «Абу Райҳон Беруний», **чинозлик Ҳ. Сулаймонов**нинг «Акам», «Ҳасрат», Қарға ва қисқичбақа (масал)», **олмалиқлик Қ. Норинбоев**нинг «Ҳаётдан шингиллар», «Ҳамроҳлар» каби шеърлари мисол бўла олади.

Умуман олганда қўлимиздаги ҳаваскорлар шеърларининг кўпида умид учқунлари бор. Ҳаваскорлар шу учқунни аланга олдиришлари учун тинмай изланишлари, меҳнат қилишлари шарт. Мавзу доирасини яна ҳам кенгайтиришлари, танланган мавзуни ўзларига хос овозда талқин этишга интилишлари зарур. Айниқса сўз устида қунт билан ишлаш талаб этилади. Зотан Е. Эткинд айтганидек, шеърият — миллий тил маҳсулотининг энг юксак формасидир. Шу билан бирга қўлига қалам тутган ҳар бир ҳаваскор Навоий ва Пушкинлар турган шеърият чаманига қадам босмоқчи бўлаётганликларини ҳамиша ёдда тутмоқлари керак.

Э. МУҲАМЕДОВ.

Реклама ва эълонлар

ТВ

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 12.30 — МОСКВА. 18.30 — ТОШКЕНТ. 18.35 — Интернационал дўстлик клуби. 19.05 — **Маша ва қўнғиз** (Қўғирчоқ фильм). 19.20 — Ахборот. 19.35 — **Ер юзида тинчлик бўлсин деб** (Л. И. Брежневнинг АҚШга визити ҳақида ҳужжатли фильм). 20.25 — «Ахборот». 20.45 — Ўн минут музика. 20.55 — Тўйларимиз — ўйларимиз. 21.15 — Машина терими кўзлаб. 21.35 — Концерт. 22.10 — МОСКВА. Буюк совет шоири В. В. Маяковский туғилган куннинг 80 йиллигига бағишланган кеча. 24.00 — «Вақт». ИККИНЧИ ПРОГРАММА. 10.55 — ТОШКЕНТ. 11.00 — Телефильм. 11.30 — **Қилич ва қалқон** (бадиий фильмнинг 3-серияси). 18.30 — МОСКВА. 18.50 — Спорт программаси. 19.35 — ТОШКЕНТ. Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофоти лауреатлари. Фазилат Шукурова. 20.25 — МОСКВА. Концерт. 21.10 — **Профессор** (бадиий фильм). 22.10 — ТОШКЕНТ. «Ўзбекистон» тележурналининг 13-сони. 22.20 — **Ушанинг қаллиғиман** (бадиий фильм). УЧИНЧИ ПРОГРАММА. 19.00 — Тошкент янгиликлари. 19.15 — Ҳужжатли фильм. 19.45 — **Даврон ва унинг дўстлари** (бадиий фильм). 21.05 — Жанговар постда.

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 21|VII да **Золушка.**

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 20|VII да **Алишер Навоий**, 21|VII да **Самандар.**

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА

Қора шаҳзода — «ЎЗБЕКИСТОН», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», «ДРУЖБА» (жуфт соатларда, кундуз ва кечқурун). «СПУТНИК» (11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 21.00). «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (10.30, 14.30, 16.00, 20.45, 22.30), «ЧАЙКА» (11.00, 13.00, 18.00).

Умидимиз денгизи — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (12.00, 14.00, 16.00, 18.00), «МОСКВА» (10.00, 11.30, 13.00), ҲАМЗА номли (17.00, 19.00, 21.00).

Анжелика ва қирол (2 серия) — «ЧАЙКА» (15.00, 20.30), «СПУТНИК» (17.00, 18.00, 20.00), «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (20.00).

Филлар — менинг дўстларим (2 серия)) 12.30, 16.00, 19.00). **Текумзе** (10.30, 22.00): НАВОИЙ номли.

Мангу севги (2 серия) — САНЪАТ САРОЙИ (10.30, 13.45, 16.00, 18.45, 21.15).

Рам ва Шам — ҲАМЗА номли (11.00, 14.00).

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри.

Индекс 64633. Р-04266.
В. 1780.